JULKISASIAMIEHEN RATKAISUEHDOTUS
PEDRO CRUZ VILLALÓN
1 päivänä maaliskuuta 2012[1]

Asia C-335/09 P

Puolan tasavalta
vastaan

Euroopan komissio

Muutoksenhaku — Maatalous — Yhteinen markkinajärjestely — Uusien jäsenvaltioiden liittymisen vuoksi säädetyt siirtymätoimenpiteet — Asetus (EY) N:o 1972/2003 — Kumoamiskanne — Määräaika — Alkamisajankohta — Myöhästyminen — Uusien jäsenvaltioiden oikeus nostaa kanne liittymissopimuksen allekirjoittamispäivän ja sen voimaantulopäivän välisenä aikana annetuista toimista — Oikeusunioni — Unionin arvot — Oikeusvaltio — Jäsenvaltioiden tasa-arvo perussopimuksia sovellettaessa — Asetuksen N:o 1972/2003 muuttamisesta annettu asetus (EY) N:o 735/2004 — Primaarioikeuden määräyksestä poikkeavat johdetun oikeuden säännökset — Normihierarkia — Perusteluvelvollisuus — Erityiset perustelut

1. Nyt käsiteltävässä asiassa unionin tuomioistuimeen on tehty valitus tuomiosta,[2] jossa Euroopan yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin totesi, että Puolan tasavallan nostama kumoamiskanne on jätettävä osittain tutkimatta myöhästymisen takia ja hylättävä osittain perusteettomana.

2. Koska tutkittavaksi ottamisen kysymys on nyt käsiteltävässä asiassa samanlainen kuin unionin tuomioistuimeen samana päivänä asiassa Puola vastaan komissio (C-336/09 P) jätetyssä toisessa valituksessa, joka on vireillä unionin tuomioistuimessa,[3] kehotan unionin tuomioistuinta ratkaisemaan kysymyksen viittaamalla kyseisessä asiassa esittämäni ratkaisuehdotuksen sisältämään arviointiin.

3. Asiakysymyksestä on sitä vastoin täsmennettävä heti alkuun, että tällä kertaa on kyse kahdesta asetuksesta. Puolan tasavalta vaati ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa nostamassaan kanteessa kumoamaan 10.11.2003 annetun komission asetuksen (EY) N:o 1972/2003,[4] sellaisena kuin se on muutettuna 10.2.2004 annetulla komission asetuksella (EY) N:o 230/2004[5] sekä 20.4.2004 annetulla komission asetuksella (EY) N:o 735/2004.[6] Kuten jäljempänä todetaan, ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin jätti valituksenalaisessa tuomiossa kanteen tutkimatta siltä osin kuin se koski asetusta N:o 1972/2003. Sitä vastoin tuomioistuin otti kanteen tutkittavaksi siltä osin kuin se koski asetuksen N:o 1972/2003 muuttamisesta annettua asetusta N:o 735/2004.

4. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on siten aineellisesti tutkinut asetuksen N:o 735/2004 laillisuuden ja vakiintuneen oikeuskäytännön mukaisesti[7] myös asetuksen N:o 1972/2003 keskeisten säännösten laillisuuden siltä osin kuin ensiksi mainitun asetuksen säännösten on katsottu voivan muodostaa kokonaisuuden toiseksi mainitun asetuksen säännösten kanssa.

1 — Alkuperäinen kieli: ranska.

2 — Asia T-257/04, Puola v. komissio, tuomio 10.6.2009 (Kok., s. II-1545), jäljempänä valituksenalainen tuomio.

3 — Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen asiassa Puola v. komissio 10.6.2009 antamasta määräyksestä (T-258/04) tehty valitus.

4 — Asetus maataloustuotteiden kaupan osalta toteutettavista siirtymätoimenpiteistä Tšekin, Viron, Kyproksen, Latvian, Liettuan, Unkarin, Maltan, Puolan, Slovenian ja Slovakian liittymisen vuoksi (EUVL L 293, s. 3).

5 — EUVL L 39, s. 13.

6 — EUVL L 114, s. 13.

7 — Asia C-299/05, komissio v. parlamentti ja neuvosto, tuomio 18.10.2007 (Kok., s. I-8695, 29 ja 30 kohta).

5. Nyt käsiteltävä asia tarjoaakin unionin tuomioistuimelle mahdollisuuden täydentää jo ennestään varsin monipuolista oikeuskäytäntöä sen pyrkiessä ratkaisemaan ongelmia, joita uusien jäsenvaltioiden liittyminen Euroopan unioniin aiheuttaa yleisesti ja joita syntyy etenkin sovellettaessa siirtymäsäännöksiä näihin valtioihin. [8]

I Asiaa koskevat oikeussäännöt

6. Käsiteltävän asian perustana ovat siirtymätoimenpiteet (tässä tapauksessa asetus N:o 1972/2003), jotka Euroopan komissio on toteuttanut yhteisessä maatalouspolitiikassa erityisesti uusien jäsenvaltioiden talouden toimijoita silmällä pitäen kymmenen uuden jäsenvaltion liittymistä unioniin koskevan, vuoden 2004 liittymissopimuksen [9] ja liittymisasiakirjan [10] mukaisesti.

7. Sinänsä ei ole mitenkään poikkeuksellista, että unionin toimielimet toteuttavat tällaisia siirtymätoimenpiteitä. Asetuksen N:o 1972/2003 säännöksiä vastaavia säännöksiä on nimittäin annettu myös muiden laajentumisten yhteydessä [11] siltä osin kuin niiden antamisesta on määrätty liittymissopimuksissa ja/tai -asiakirjoissa.

8. Asetus N:o 1972/2003 annettiin ja julkaistiin ennen liittymissopimuksen ja liittymisasiakirjan voimaantuloa liittymissopimuksen 2 artiklan 3 kohdan sekä liittymisasiakirjan 41 artiklan ensimmäisen kohdan nojalla.

9. Liittymissopimuksen 2 artiklan 3 kohdassa nimittäin määrätään, että sen estämättä, mitä tämän sopimuksen 2 artiklan 2 kohdassa määrätään, [12] unionin toimielimet voivat ennen liittymistä toteuttaa tietyissä nimenomaisesti mainituissa määräyksissä, kuten liittymisasiakirjan 41 artiklassa, tarkoitetut toimenpiteet, mutta tällöin toimenpiteet tulevat voimaan vasta sopimuksen voimaantulopäivänä ja edellyttäen, että se tulee voimaan. Liittymissopimuksen 2 artiklan 3 kohdassa määrätään seuraavaa:

”Sen estämättä, mitä 2 kohdassa määrätään, unionin toimielimet voivat ennen liittymistä toteuttaa liittymisasiakirjan 6 artiklan 2 kohdan toisessa alakohdassa, 6 artiklan 6 kohdan toisessa alakohdassa, 6 artiklan 7 kohdan toisessa ja kolmannessa alakohdassa, 6 artiklan 8 kohdan toisessa ja kolmannessa alakohdassa, 6 artiklan 9 kohdan kolmannessa alakohdassa, 21 artiklassa, 23 artiklassa, 28 artiklan 1 kohdassa, 32 artiklan 5 kohdassa, 33 artiklan 1 kohdassa, 33 artiklan 4 kohdassa, 33 artiklan 5 kohdassa, 38 artiklassa, 39 artiklassa, 41 artiklassa, 42 artiklassa ja 55–57 artiklassa, kyseisen asiakirjan liitteissä III-XIV sekä siihen liitetyissä pöytäkirjassa N:o 2, pöytäkirjassa N:o 3 olevassa 6 artiklassa, pöytäkirjassa N:o 4 olevassa 2 artiklan 2 kohdassa, pöytäkirjassa N:o 8 sekä pöytäkirjassa N:o 10 olevassa 1, 2 ja 4 artiklassa tarkoitetut toimenpiteet. Nämä toimenpiteet tulevat voimaan vasta tämän sopimuksen voimaantulopäivänä ja edellyttäen, että se tulee voimaan.”

8 — Ks. esim. asia C-259/95, parlamentti v. neuvosto, tuomio 2.10.1997 (Kok., s. I-5303); asia C-27/96, Danisco Sugar, tuomio 27.11.1997 (Kok., s. I-6653); asia C-179/00, Weidacher, tuomio 15.1.2002 (Kok., s. I-501); asia C-413/04, parlamentti v. neuvosto, tuomio 28.11.2006 (Kok., s.I-11221); asia C-161/06, Skoma-Lux, tuomio 11.12.2007 (Kok., s. I-10841); asia C-560/07, Balbiino, tuomio 4.6.2009 (Kok., s. I-4447); asia C-140/08, Rakvere Lihakombinaat, tuomio 29.10.2009 (Kok., s. I-10533) ja asia C-248/09, Pakora Pluss, tuomio 29.7.2010 (Kok., s. I-7701).

9 — Sopimus Belgian kuningaskunnan, Tanskan kuningaskunnan, Saksan liittotasavallan, Helleenien tasavallan, Espanjan kuningaskunnan, Ranskan tasavallan, Irlannin, Italian tasavallan, Luxemburgin suurherttuakunnan, Alankomaiden kuningaskunnan, Itävallan tasavallan, Portugalin tasavallan, Suomen tasavallan, Ruotsin kuningaskunnan, Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin yhdistyneen kuningaskunnan (Euroopan unionin jäsenvaltiot) ja Tšekin tasavallan, Viron tasavallan, Kyproksen tasavallan, Latvian tasavallan, Liettuan tasavallan, Unkarin tasavallan, Maltan tasavallan, Puolan tasavallan, Slovenian tasavallan [ja] Slovakian tasavallan välillä Tšekin tasavallan, Viron tasavallan, Kyproksen tasavallan, Latvian tasavallan, Liettuan tasavallan, Unkarin tasavallan, Maltan tasavallan, Puolan tasavallan, Slovenian tasavallan ja Slovakian tasavallan liittymisestä Euroopan unioniin (EUVL 2003, L 236, s. 17; jäljempänä liittymissopimus).

10 — Asiakirja Tšekin tasavallan, Viron tasavallan, Kyproksen tasavallan, Latvian tasavallan, Liettuan tasavallan, Unkarin tasavallan, Maltan tasavallan, Puolan tasavallan, Slovenian tasavallan ja Slovakian tasavallan liittymisehdoista ja niiden sopimusten mukautuksista, joihin Euroopan unioni perustuu (EUVL 2003, L 236, s. 33; jäljempänä liittymisasiakirja).

11 — Ks. esim. Kreikan liittymisen vuoksi maataloustuotteiden kaupan osalta toteutettavista siirtymätoimenpiteistä 1.1.1981 annettu komission asetus (ETY) N:o 57/81 (EYVL L 4, s. 43), josta oli kyse asiassa C-337/88, SAFA 9.1.1990 annetussa tuomiossa (Kok., s. I-1); Espanjan ja Portugalin liittymisen vuoksi maataloustuotteiden kaupan osalta toteutettavista siirtymätoimenpiteistä 24.2.1986 annettu komission asetus (ETY) N:o 410/86 (EYVL L 46, s. 13) sekä Itävallan, Suomen ja Ruotsin liittymisen vuoksi maataloustuotteiden kaupan osalta toteutettavista siirtymätoimenpiteistä 19.12.1994 annettu komission asetus (ETY) N:o 3108/94 (EYVL L 328, s. 42), josta oli kyse em. asiassa Weidacher.

12 — Liittymissopimuksen 2 artiklan 2 kohdan ensimmäisessä alakohdassa määrätään seuraavaa: ”Tämä sopimus tulee voimaan 1 päivänä toukokuuta 2004, jos kaikki ratifioimiskirjat on talletettu kyseiseen päivään mennessä.”

10. Liittymissopimuksen 2 artiklan 3 kohdassa nimenomaisesti mainitun liittymisasiakirjan 41 artiklan ensimmäisessä kohdassa komissiolle annetaan siten valtuudet toteuttaa tiettyjä menettelysääntöjä noudattaen siirtymätoimenpiteitä, jotka ovat liittymisasiakirjassa esitettyjen edellytysten mukaisesti ”tarpeen helpottamaan siirtymistä uusissa jäsenvaltioissa voimassa olevasta järjestelmästä – – yhteisestä maatalouspolitiikasta johtuvaan järjestelmään”. Nämä siirtymätoimenpiteet voidaan toteuttaa kolmen vuoden kuluessa liittymispäivästä eikä niitä saa soveltaa kyseisen kauden jälkeen, mutta Euroopan unionin neuvosto voi yksimielisesti komission ehdotuksesta ja kuultuaan Euroopan parlamenttia pidentää kyseistä kautta. Liittymisasiakirjan 41 artiklassa määrätään seuraavaa:

”Jos siirtymätoimenpiteet ovat tarpeen helpottamaan siirtymistä uusissa jäsenvaltioissa voimassa olevasta järjestelmästä tässä asiakirjassa esitettyjen edellytysten mukaisesti sovellettavasta yhteisestä maatalouspolitiikasta johtuvaan järjestelmään, komission on toteutettava ne sokerialan yhteisestä markkinajärjestelystä [19.6.2001] annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 1260/2001 [(EYVL L 178, s. 1)] 42 artiklan 2 kohdassa tai tarvittaessa maatalouden yhteisistä markkinajärjestelyistä annettujen muiden asetusten vastaavissa artikloissa tarkoitettua menettelyä tai sovellettavassa lainsäädännössä säädettyä asianmukaista komiteamenettelyä noudattaen. Tässä artiklassa tarkoitetut siirtymätoimenpiteet voidaan toteuttaa kolmen vuoden kuluessa liittymispäivästä eikä niitä saa soveltaa kyseisen kauden jälkeen. Neuvosto voi yksimielisesti komission ehdotuksesta ja kuultuaan Euroopan parlamenttia pidentää kyseistä kautta.”

11. Asetus N:o 1972/2003 [13] annettiin näiden kahden määräyksen nojalla, ja siitä on nostettu kumoamiskanne ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa, jossa asetuksen keskeisten säännösten laillisuutta tutkittiin välillisesti tutkimalla asetuksen N:o 735/2004 laillisuutta.

12. Asetuksen N:o 1972/2003 johdanto-osan kolmannessa perustelukappaleessa todetaan seuraavaa:

”Markkinajärjestelyjä uhkaavia kaupan vääristymiä syntyy, kun liittymistä silmällä pitäen kuljetetaan keinotekoisesti tuotteita, jotka eivät kuulu asianomaisen valtion tavanomaiseen varastoon. Ylijäämävarastoja voi syntyä myös kansallisesta tuotannosta. Pelotevaikutuksen vuoksi olisi säädettävä, että uusien jäsenvaltioiden ylijäämävarastoista peritään maksuja.”

13. Asetuksen N:o 1972/2003 4 artiklan 1 kohdan nojalla uusien jäsenvaltioiden on perittävä vapaassa liikkeessä 1.5.2004 olevien maataloustuotteiden ylijäämävarastojen haltijoilta maksuja. Kyseinen 1.5.2004 on liittymissopimuksen ja liittymisasiakirjan voimaantulopäivä.

14. Saman asetuksen 4 artiklan 3 kohdassa puolestaan säädetään, että kyseisen maksun määrä määräytyy 1.5.2004 voimassa olevan erga omnes -tuontitullin perusteella.

15. Asetuksen N:o 1972/2003 4 artiklan 1–3 kohdassa säädetään seuraavaa:

”1. Uusien jäsenvaltioiden on [perittävä vapaassa liikkeessä 1 päivänä toukokuuta 2004] olevien tuotteiden ylijäämävarastojen haltijoilta maksuja, sanotun kuitenkaan rajoittamatta liittymisasiakirjan [liitteessä IV olevan 4 luvun] soveltamista ja mikäli kansallisella tasolla ei sovelleta ankarampaa lainsäädäntöä.

2. Kunkin haltijan ylijäämävaraston määrittämiseksi uusien jäsenvaltioiden on otettava erityisesti huomioon

a) liittymistä edeltäneinä vuosina keskimäärin käytettävissä olleet varastot;

13 — Asetuksen 10 artiklassa täsmennetään, että se tulee voimaan liittymissopimuksen 2 artiklan 3 kohdan mukaisesti liittymissopimuksen voimaantulopäivänä edellyttäen, että liittymissopimus tulee voimaan, ja että sitä sovelletaan 30 päivään huhtikuuta 2007 liittymisasiakirjan 41 artiklan mukaisesti.

b) liittymistä edeltäneinä vuosina toteutuneet kauppavirrat;

c) olosuhteet, joissa varastot ovat muodostuneet.

Ylijäämävaraston käsitettä sovelletaan uusiin jäsenvaltioihin tuotuihin tai uusista jäsenvaltioista peräisin oleviin tuotteisiin. Ylijäämävaraston käsitettä sovelletaan myös uusien jäsenvaltioiden markkinoille tarkoitettuihin tuotteisiin.

Varastokirjanpito suoritetaan 1 päivänä toukokuuta 2004 voimassa olevan yhdistetyn nimikkeistön perusteella.

3. Edellä 1 kohdassa tarkoitetun maksun määrä määräytyy 1 päivänä toukokuuta 2004 voimassa olevan erga omnes -tuontitullin perusteella. Kansallisten viranomaisten perimästä maksusta saatavat tulot sidotaan uuden jäsenvaltion kansalliseen talousarvioon.”

16. Asetuksen N:o 1972/2003 4 artiklan 5 kohdassa luetellaan jäsenvaltioittain kyseessä olevien eri maataloustuotteiden yhdistetyn nimikkeistön koodit.

17. Asetuksen N:o 1972/2003 3 artiklassa, jonka 1 kohdassa säädetään, että 3 artiklaa sovelletaan poiketen siitä, mitä liittymisasiakirjan liitteessä IV olevassa 5 luvussa määrätään, säädetään muun muassa, että kyseistä maksua peritään myös maataloustuotteista, joihin sovelletaan liittymispäivämääränä suspensiomenettelyä, riippumatta siitä, ovatko maataloustuotteet vapaassa liikkeessä ennen kyseistä päivämäärää viidentoista jäsenvaltion Euroopan yhteisössä tai jossain uudessa jäsenvaltiossa (3 artiklan 2 kohta) vai tulevatko ne kolmansista maista (3 artiklan 3 kohta). Asetuksen 3 artiklassa säädetään seuraavaa:

”Tätä artiklaa sovelletaan poiketen siitä, mitä liittymisasiakirjan [liitteessä IV olevassa 5 luvussa] ja yhteisön tullikoodeksista 12 päivänä lokakuuta 1992 annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 2913/92[14] 20 ja 214 artiklassa säädetään.

2. Jäljempänä 4 artiklan 5 kohdassa luetelluista tuotteista, jotka ovat ennen 1 päivää toukokuuta 2004 olleet vapaassa liikkeessä viidentoista jäsenvaltion yhteisössä tai jossain uudessa jäsenvaltiossa ja jotka ovat 1 päivänä toukokuuta 2004 väliaikaisessa varastossa tai jossain asetuksen (ETY) N:o 2913/92 4 artiklan 15 kohdan b alakohdassa tarkoitetussa tulliselvitysmuodossa tai 16 kohdan b–g alakohdassa tarkoitetussa tullimenettelyssä laajentuneessa yhteisössä tai joita ollaan kuljettamassa sen jälkeen, kun niitä koskevat vientimuodollisuudet on suoritettu laajentuneessa yhteisössä, kannetaan vapaaseen liikkeeseen luovuttamisen päivänä voimassa oleva tuontitulli erga omnes.

Ensimmäistä alakohtaa ei sovelleta viidentoista jäsenvaltion yhteisöstä vietäviin tuotteisiin, jos tuoja antaa todisteet siitä, että kyseisen vientimaan tuotteille ei ole haettu vientitukea. Viejän on tuojan pyynnöstä liitettävä vienti-ilmoitukseen toimivaltaisen viranomaisen vahvistusmerkintä, jonka mukaan kyseisen vientimaan tuotteille ei ole haettu vientitukea.

3. Jäljempänä 4 artiklan 5 kohdassa luetelluista kolmansista maista tulevista tuotteista, jotka ovat jossain uudessa jäsenvaltiossa 1 päivänä toukokuuta 2004 asetuksen (ETY) N:o 2913/92 4 artiklan 16 kohdan d alakohdassa tarkoitetussa sisäisessä jalostuksessa tai [mainitun asetuksen 4 artiklan 16 kohdan f alakohdassa tarkoitetussa väliaikaisen maahantuonnin menettelyssä] ja jotka luovutetaan vapaaseen liikkeeseen mainittuna päivänä tai sen jälkeen, kannetaan vapaaseen liikkeeseen luovuttamisen päivänä kolmansista maista tuleville tuotteille voimassa oleva tuontitulli.”

18. Asetuksen N:o 735/2004 1 artiklalla muutetaan erityisesti asetuksen N:o 1972/2003 Puolan tasavaltaa koskevaa 4 artiklan 5 kohdan kahdeksatta luetelmakohtaa sekä poistamalla tuotteita asetuksessa N:o 1972/2003 tarkoitettujen tuotteiden luettelosta että lisäämällä tuotteita siihen.

14 — EYVL L 302, s. 1.

II Asian käsittelyn vaiheet ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa ja valituksenalainen tuomio

19. Puolan tasavalta on vaatinut Euroopan yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa 28.6.2004 nostamallaan kanteella asetuksen N:o 1972/2003, sellaisena kuin se on muutettuna asetuksella N:o 735/2004, 3 artiklan sekä 4 artiklan 3 kohdan ja 5 kohdan kahdeksannen luetelmakohdan kumoamista.

20. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen kolmannen jaoston puheenjohtaja päätti 11.7.2006 antamallaan määräyksellä yhteisöjen tuomioistuimen perussäännön 54 artiklan kolmannen kohdan sekä ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen työjärjestyksen 77 artiklan a alakohdan ja 78 artiklan nojalla lykätä nyt käsiteltävän asian käsittelyä siihen asti, kunnes yhteisöjen tuomioistuin antaisi tuomionsa asiassa C-273/04, Puola vastaan neuvosto.

21. Yhteisöjen tuomioistuin antoi 23.10.2007 tuomionsa asiassa C-273/04,[15] ja se tutki välittömästi aineellista kysymystä mutta ei siten lausunut kanteen tutkittavaksi ottamisesta. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin jätti valituksenalaisessa tuomiossa Puolan tasavallan nostaman kanteen osittain tutkimatta prekluusion vuoksi ja hylkäsi sen osittain perusteettomana.

A *Tutkittavaksi ottaminen*

22. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin totesi, että asetus N:o 1972/2003 oli julkaistu Euroopan unionin virallisessa lehdessä 11.11.2003 ja että määräaika kanteen nostamiseen tästä asetuksesta päättyi siten 4.2.2004. Koska Puolan tasavalta jätti kanteen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen kirjaamoon 28.6.2004, ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin totesi näin ollen, että kanne oli nostettu myöhässä asetuksen N:o 1972/2003 osalta.[16]

23. Kuten edellä mainitussa asiassa Puola vastaan komissio antamassaan määräyksessä, ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin hyväksyi komission esittämän oikeudenkäyntiväitteen EY 230 artiklan viidennen kohdan määräysten tiukan soveltamisen perusteella.

24. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin nimittäin totesi, että asetuksesta N:o 1972/2003 oli nostettu kanne EY 230 artiklan viidennessä kohdassa asetetun kahden kuukauden määräajan, joka lasketaan alkavaksi asetuksen julkaisemisesta, päätyttyä, ja päätteli tästä, että Puolan tasavalta oli menettänyt oikeutensa kanteen nostamiseen,[17] minkä jälkeen se hylkäsi Puolan tasavallan argumentit.

25. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin hylkäsi näin ollen argumentit, joilla ei voitu kyseenalaistaa tätä päätelmää ja joiden mukaan kyseistä asetusta ei ollut julkaistu unionin 20 virallisella kielellä,[18] asetuksen voimaantulo riippui liittymissopimuksen voimaantulosta[19] ja se oli osoitettu kaikille, myös uusille jäsenvaltioille.[20]

26. Tämän jälkeen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin pyrki osoittamaan, ettei prosessuaalisten määräaikojen, laskettuna asetuksen N:o 1972/2003 julkaisemisesta alkaen, tiukka soveltaminen heikentänyt Puolan tasavallan oikeutta tehokkaaseen oikeussuojaan.[21]

15 — Asia Puola v. neuvosto (Kok., s. I-8925).
16 — Valituksenalaisen tuomion 34–38 kohta.
17 — Valituksenalaisen tuomion 38, 62 ja 63 kohta.
18 — Valituksenalaisen tuomion 40–42 kohta.
19 — Valituksenalaisen tuomion 43 ja 44 kohta.
20 — Valituksenalaisen tuomion 45–48 kohta.
21 — Valituksenalaisen tuomion 49–62 kohta.

27. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin halusi muistuttaa kanteen tutkittavaksi ottamista arvioidessaan myös siitä, että prosessuaalisia määräaikoja koskevien yhteisön oikeussäännösten tiukasta soveltamisesta voidaan poiketa ainoastaan täysin poikkeuksellisissa olosuhteissa eli ennalta arvaamattomien seikkojen tai ylivoimaisen esteen vuoksi.[22] Tältä osin tuomioistuin kuitenkin katsoi, ettei Puolan tasavalta ollut selittänyt, millä tavoin kyseiset olosuhteet olivat sen kannalta olleet täysin poikkeuksellisia siten, että ne olisivat oikeuttaneet poikkeamaan prosessuaalisten määräaikojen tiukkaa soveltamista koskevasta periaatteesta heikentäen siten oikeusvarmuuden periaatetta.

28. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin totesi nimenomaisesti valituksenalaisen tuomion 63 kohdassa, että siltä osin kuin kyse on asetuksesta N:o 1972/2003 sellaisenaan, kanne on myöhästynyt ja on sen vuoksi jätettävä tutkimatta.

29. Tuomioistuin suostui kuitenkin tarkastelemaan Puolan tasavallan toissijaisesti esittämää argumenttia, jonka mukaan kanne oli joka tapauksessa tutkittava niiden tuotteiden osalta, jotka oli lisätty asetuksella N:o 735/2004 asetuksen N:o 1972/2003 4 artiklan 5 kohdan kahdeksannessa luetelmakohdassa lueteltujen tuotteiden luetteloon (valituksenalaisen tuomion 64–73 kohta).

30. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin totesi oikeuskäytännön perusteella,[23] että Puolan tasavallan kanne on tutkittava ”siltä osin kuin se voidaan tulkita vaatimukseksi asetuksen N:o 735/2004 kumoamisesta”[24] ja että Puolan tasavallan kanneperusteita ja argumentteja asetuksen N:o 1972/2003 riitautettuja säännöksiä vastaan on tulkittava sen mukaisesti.

B *Asiakysymys*

31. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin tutki aineellisesti Puolan tasavallan esittämät kanneperusteet ja argumentit, jotka muodollisesti koskivat asetuksen N:o 735/2004 säännöksiä mutta joissa kuitenkin kyseenalaistettiin yhtäältä asetuksen N:o 1972/2003 3 artiklan (kanteen ensimmäinen osa, valituksenalaisen tuomion 161–249 kohta) sekä 4 artiklan (kanteen toinen ja kolmas osa, valituksenalaisen tuomion 80–136 kohta ja 137–160 kohta) laillisuus ja toisaalta vedottiin harkintavallan väärinkäyttöön (kanteen neljäs osa, valituksenalaisen tuomion 250–254 kohta).

1. Asetuksen N:o 1972/2003 4 artiklan tarkastelu

32. Puolan tasavalta oli ensinnäkin esittänyt kaksi asetuksen N:o 735/2004 kumoamista koskevaa kanneperustetta siltä osin kuin tässä asetuksessa kohdistettiin seitsemään uuteen tuotteeseen asetuksen N:o 1972/2003 4 artiklan 3 kohdassa säädetty toimenpide. Ensimmäinen kanneperuste koostui liittymissopimuksen 41 artiklan rikkomisesta ja suhteellisuusperiaatteen loukkaamisesta ja toinen syrjintäkiellon periaatteen loukkaamisesta.

33. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin tutki valituksenalaisessa tuomiossa ensiksi argumentin siitä, että asetuksen N:o 1972/2003 4 artiklan 3 kohta yhtäältä rikkoo liittymissopimuksen 41 artiklaa, sekä toisaalta argumentin siitä, että se loukkaa suhteellisuusperiaatetta, ja erotti nämä argumentit huolellisesti toisistaan (valituksenalaisen tuomion 95 kohta).

34. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin totesi siten aluksi (valituksenalaisen tuomion 96–102 kohta) analogisesti sen kanssa, mitä yhteisöjen tuomioistuin oli todennut asiassa Weidacher antamassaan tuomiossa,[25] että sekä keinottelutarkoituksessa tapahtuvan varastojen muodostamisen ehkäiseminen että ylijäämävarastoja alhaisilla hinnoilla muodostaneiden toimijoiden taloudellisen edun estäminen ovat syitä, joiden vuoksi komission liittymisasiakirjan 41 artiklan ensimmäisen kohdan nojalla päättämä toimenpide voi olla perusteltu.

22 — Valituksenalaisen tuomion 47 kohta.

23 — Em. asia komissio v. parlamentti ja neuvosto.

24 — Valituksenalaisen tuomion 73 kohta.

25 — Em. asia Weidacher, tuomion 89 kohta.

35. Todettuaan, ettei Puolan tasavalta kiistänyt varsinaisesti riidanalaisen maksun perimistä vaan ainoastaan sen suuruuden (valituksenalaisen tuomion 103 kohta), ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin tutki tämän jälkeen maksun määrän suhteellisuutta (valituksenalaisen tuomion 104–121 kohta) ja totesi, ettei Puolan tasavalta ollut kyennyt osoittamaan, että riidanalaisen maksun määrän määrittäminen olisi ollut ilmeisen soveltumatonta tai suhteetonta.

36. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin viittasi tältä osin asetuksen N:o 1972/2003 johdanto-osan kolmanteen perustelukappaleeseen ja totesi (valituksenalaisen tuomion 111 kohta), että ”komission riidanalaisella maksulla tavoittelemana päämääränä ei ole pelkästään ehkäistä kyseisten, kaupankäynnillä hankittujen tuotteiden varastojen muodostamista keinottelutarkoituksessa vaan estää ylijäämävarastojen eli uusissa jäsenvaltioissa sijaitseviin tavanomaisiin varastoihin kuulumattomien varastojen muodostuminen sellaisenaan.”

37. Tämän jälkeen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin tutki, oliko Puolan tasavalta kyennyt osoittamaan, että riidanalaisen maksun suuruuden määrittäminen ”[ylitti] selvästi sen, mikä [oli] tarpeen ylimäärävarastojen muodostumisen ehkäisemiseksi niiden alkuperästä riippumatta”.

38. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin katsoi yhtäältä, että vaikka maksu, jonka määrä vastasi Puolan tuontitullien ja yhteisön tuontitullien välistä eroa, voisi olla ”hyödyllinen tuonnista peräisin olevien ylijäämävarastojen muodostumisen ehkäisemiseksi, ei kuitenkaan ole läheskään varmaa, että se olisi riittävä myös kotimaisesta tuotannosta peräisin olevien ylijäämävarastojen muodostumisen ehkäisemiseksi” (valituksenalaisen tuomion 114 kohta). Tuomioistuin lisäsi, ettei maksulla olisi tietyissä oloissa lainkaan ehkäisevää vaikutusta kansallisesta tuotannosta peräisin olevien ylijäämävarastojen muodostamisessa.

39. Toisaalta ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin hylkäsi argumentin (valituksenalaisen tuomion 117–120 kohta), jonka mukaan asetuksella N:o 735/2004 ei voitu täyttää asetuksen N:o 1972/2003 tavoitteita, kun otetaan huomioon ensiksi mainitun asetuksen kohteena olleiden tuotteiden tuotantosyklit, mutta tuomioistuin ei tutkinut, oliko argumentti perusteltu. Tuomioistuin korosti tältä osin, ettei Puolan tasavalta ollut mitenkään osoittanut, ettei asetuksessa N:o 735/2004 tarkoitettujen tuotteiden ylijäämävarastoja ollut muodostettu ennen tämän asetuksen antamista. Tuomioistuin korosti myös, että asetuksen N:o 1972/2003 4 artiklan 2 kohdassa jätettiin uusille jäsenvaltioille jossain määrin harkintavaltaa sen määrittämisessä, olivatko kyseisten tuotteiden varastot normaaliin markkinakäyttäytymiseen perustuvan toiminnan tulosta, ja näin ollen siinä, että maksujen periminen varastojen haltijoilta voidaan rajata koskemaan vain niitä tapauksia, joissa varastojen muodostuminen aiheutti markkinoiden häiriintymisen uhan, mikä puolestaan vahvistaa asetuksen N:o 1972/2003 4 artiklan 3 kohdassa tarkoitetun toimenpiteen oikeasuhteisuutta.

40. Toiseksi ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin hylkäsi perusteettomana myös syrjintäkiellon periaatteen loukkaamista koskevan kanneperusteen (valituksenalaisen tuomion 127–136 kohta). Se totesi tältä osin yhtäältä, ettei puolalaisten toimijoiden tilannetta ja yhteisöön ennen 1.5.2004 sijoittautuneiden toimijoiden tilannetta voida pitää toisiinsa rinnastettavina (tämän tuomion 129 ja 130 kohta). Se katsoi toisaalta, ettei voida ajatella, että Puolan tasavaltaa olisi kohdeltu syrjivästi verrattuna unioniin vuonna 1995 liittyneisiin valtioihin (mainitun tuomion 131–134 kohta).

41. Toiseksi Puolan tasavalta oli esittänyt asetuksen N:o 735/2004 kumoamista koskevan yhden ainoan kanneperusteen siltä osin kuin tällä asetuksella lisättiin seitsemän uutta tuotetta asetuksen N:o 1972/2003 4 artiklan 5 kohdan kahdeksannessa luetelmakohdassa tarkoitettujen tuotteiden luetteloon, ja se esitti tämän kanneperusteen yhteydessä kolme pääasiallista väitettä, jotka ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin hylkäsi perusteettomina (valituksenalaisen tuomion 143–160 kohta).

2. Asetuksen N:o 1972/2003 3 artiklan tarkastelu

42. Puolan tasavalta oli esittänyt viisi asetuksen N:o 1972/2003 3 artiklaan kohdistettua kanneperustetta, joista ensimmäinen koski tavaroiden vapaan liikkuvuuden periaatteen loukkaamista, toinen komission toimivallan puuttumista sekä liittymisasiakirjan 22 ja 41 artiklan rikkomista, kolmas kansalaisuuteen perustuvan syrjinnän kieltoa koskevan periaatteen loukkaamista, neljäs perustelujen puuttumista tai puutteellisuutta sekä viides luottamuksensuojan periaatteen loukkaamista.

43. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin hylkäsi kaikki Puolan tasavallan esittämät kanneperusteet ja argumentit.

44. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin päätyi tavaroiden vapaan liikkuvuuden periaatteen loukkaamista koskevan ensimmäisen kanneperusteen hylkäämiseen ja korosti ensisijaisesti, että asetuksen N:o 1972/2003 3 artiklassa säädetyn maksun periminen ei ollut vastoin EY 25 artiklassa ilmaistua tullien ja vaikutukseltaan vastaavien maksujen kieltoa, koska kyseinen maksu ei ollut jäsenvaltion yksipuolisesti päättämä maksu vaan siirtymäajaksi toteutettu yhteisön toimenpide, jonka tarkoituksena oli tietyiltä kymmenen uuden jäsenvaltion liittymisestä Euroopan unioniin aiheutuvilta vaikeuksilta suojautuminen yhteisen maatalouspolitiikan alalla (valituksenalaisen tuomion 179 kohta).

45. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin vastasi Puolan tasavallan toiseen kanneperusteeseen, joka koski muodollisesti komission toimivallan puuttumista asetuksen N:o 1972/2003 3 artiklan säännösten antamiseen sekä liittymisasiakirjan 22 ja 41 artiklan ja sen liitteessä IV olevan 5 luvun rikkomista, toteamalla lähinnä (valituksenalaisen tuomion 186–194 kohta), että asetuksen N:o 1972/2003 4 artiklassa käyttöön otettu järjestelmä, jonka mukaan 1.5.2004 vapaassa liikkeessä olevien tuotteiden ylijäämävarastoista peritään maksu, on sellainen siirtymätoimenpide, joka voitiin toteuttaa liittymisasiakirjan 41 artiklan ensimmäisen kohdan nojalla (kyseisen tuomion 187 kohta), ja että kyseisen määräyksen on katettava myös maksujärjestelmän tehokkaan vaikutuksen turvaamisen edellyttämät toimenpiteet (kyseisen tuomion 188 kohta). Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin tutki seuraavaksi, voitiinko asetuksen N:o 1972/2003 3 artiklan säännöksiä, joilla suspensiomenettelyssä tai kuljetettavana olevat tuotteet asetetaan saman tullin alaisiksi, pitää välttämättöminä saman asetuksen 4 artiklan tehokkaan vaikutuksen turvaamiseksi (saman tuomion 189–193 kohta).

46. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen mukaan kyseisiä säännöksiä oli pidettävä välttämättöminä. Uusiin jäsenvaltioihin sijoittautuneet toimijat olisivat nimittäin asetuksen N:o 1972/2003 3 artiklassa tarkoitettujen toimenpiteiden puuttuessa voineet vähentää ylijäämävarastojaan keinotekoisesti asettamalla ne suspensiomenettelyyn yhdessä tai useammassa vanhassa tai uudessa jäsenvaltiossa (valituksenalaisen tuomion 191 kohta) ja voineet siten luovuttaa tuotteet vapaaseen liikkeeseen laajentuneessa yhteisössä 1.5.2004 jälkeen tarvitsematta maksaa riidanalaista maksua, mikä olisi tehnyt tyhjäksi asetuksen N:o 1972/2003 4 artiklan sisällön.

47. Puolan tasavalta väitti syrjintäkiellon periaatteen loukkaamista koskevassa kolmannessa kanneperusteessaan pääasiallisesti, että toisin kuin Puolasta viedyt tuotteet, viidentoista jäsenvaltion yhteisöstä viedyt tuotteet voitiin asetuksen N:o 1972/2003 3 artiklan 2 kohdan nojalla vapauttaa erga omnes -tuontitullista, heti kun osoitettiin, ettei niitä varten ollut haettu vientitukea.

48. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin hylkäsi kolmannen kanneperusteen perusteettomana (valituksenalaisen tuomion 199–207 kohta), koska se katsoi, ettei syrjintää voi missään tapauksessa aiheuttaa pelkästään se, että uusien ja vanhojen jäsenvaltioiden toimijoihin sovelletaan eri oikeussääntöjä (kyseisen tuomion 200 kohta). Tuomioistuin katsoi, että asetuksen N:o 1972/2003 3 artiklan 2 kohdan säännöksillä pyrittiin eri tavoitteisiin sen mukaan, sovellettiinko niitä uusista vai vanhoista jäsenvaltioista peräisin olleisiin tuotteisiin. Näiden säännösten pääasiallisena tarkoituksena oli vanhoista jäsenvaltioista peräisin olevien, asetuksen N:o 1972/2003 4 artiklassa tarkoitetun maksun ulkopuolelle jääneiden tuotteiden osalta estää toisen tuen maksaminen kolmansiin maihin 30.4.2004 jälkeen jälleenvietäville tuotteille, joille oli jo maksettu vientitukea ennen 1.5.2004, kuten ilmenee

asetuksen N:o 1972/2003 johdanto-osan neljännestä perustelukappaleesta (mainitun tuomion 203 kohta). Uusista jäsenvaltioista peräisin olevien tuotteiden osalta näiden säännösten tarkoituksena sitä vastoin oli estää se, että toimijat voisivat suspensiomenettelyn avulla keinotekoisesti pienentää ennen 1.5.2004 kertyneitä varastoja luovuttaakseen ne kyseisen päivän jälkeen vapaaseen liikkeeseen tuotteina, joista tuontitullia ei peritä (saman tuomion 201 kohta).

49. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin hylkäsi perusteettomana myös EY 253 artiklan rikkomista koskevan neljännen kanneperusteen. Se muistutti toimielinten toimien perustelemista koskevasta merkityksellisestä oikeuskäytännöstä (valituksenalaisen tuomion 214–218 kohta) ja totesi sitten ensiksi, että asetuksen N:o 1972/2003 perustelujen olennaisin osa sisältyy kyseisen asetuksen johdanto-osan kuuteen ensimmäiseen perustelukappaleeseen. Tuomioistuin totesi näiden perustelukappaleiden tarkastelun (tämän tuomion 220–223 kohta) päätteeksi, ettei yhdessäkään perustelukappaleessa selitetä nimenomaisesti niitä erityisiä perusteita, joiden vuoksi komissio päätyi asetuksen N:o 1972/2003 3 artiklan antamiseen (mainitun tuomion 224 kohta). Tuomioistuin katsoi kuitenkin, etteivät asetuksen N:o 1972/2003 perustelut olleet puutteellisia. Tuomioistuin asetti kyseisen säännöksen asiayhteyteensä ja arvioi asetuksen keskeisiä tavoitteita sekä totesi sitten lähinnä, että asetuksen 3 artikla oli komission tekninen valinta, jolla oli tarkoitus täydentää asetuksen 4 artiklassa perustettua maksujärjestelmää sekä varmistaa 4 artiklan tehokas vaikutus. Koska ”asetuksen N:o 1972/2003 3 artiklassa tarkoitettujen toimenpiteiden tarpeellisuus maksujärjestelmän täydentämisessä” oli ”ilmiselvä” (saman tuomion 232 kohta), komissio ei ollut velvollinen ”perustelemaan tarkemmin” niiden tarpeellisuutta (valituksenalaisen tuomion 234 kohta).

50. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin hylkäsi perusteettomana niin ikään luottamuksensuojan periaatteen loukkaamista koskevan viidennen kanneperusteen korostaen yhtäältä, ettei yhteisö ollut millään tavoin antanut asianomaisten tahojen ymmärtää, ettei se toteuttaisi asetuksen N:o 1972/2003 3 artiklassa tarkoitettujen siirtymätoimenpiteiden kaltaisia toimenpiteitä, sekä toisaalta, että jokaisen tavanomaista huolellisuutta noudattavan talouden toimijan olisi pitänyt tietää liittymisasiakirjan julkaisemisesta lähtien, että komissiolla oli liittymisasiakirjan 41 artiklan nojalla oikeus toteuttaa tällaisia toimenpiteitä.

3. Harkintavallan väärinkäyttö

51. Puolan tasavalta väitti viimeisessä kanneperusteessaan, että seitsemän uuden tuotteen asettaminen asetuksella N:o 735/2004 asetuksessa N:o 1972/2003 säädettyjen toimenpiteiden alaisiksi merkitsi harkintavallan väärinkäyttöä, sillä toimenpiteet eivät helpottaneet Puolan tasavallan siirtymistä yhteisen maatalouspolitiikan toteuttamisesta johtuvaan järjestelmään vaan niillä pyrittiin suojelemaan viidentoista jäsenvaltion yhteisöä uusista jäsenvaltioista peräisin olevien maataloustuotteiden markkinoilletulon aiheuttamalta kilpailulta.

52. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin hylkäsi Puolan viimeisen kanneperusteen katsoen, ettei se ollut luonteeltaan itsenäinen suhteessa muiden kanneperusteiden yhteydessä tutkittuihin väitteisiin.

53. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin hylkäsi näin ollen Puolan tasavallan kanteen kokonaisuudessaan.

III Asian käsittelyn vaiheet unionin tuomioistuimessa ja asianosaisten vaatimukset

54. Puolan tasavalta jätti nyt käsiteltävän valituksen yhteisöjen tuomioistuimen kirjaamoon 24.8.2009. Se vaatii kirjelmissään, että sen valitus tutkitaan suuren jaoston kokoonpanossa.

55. Koska kukaan osapuolista ei vaatinut istunnon järjestämistä, tuomioistuin päätti, ettei sitä pidetä.

56. Puolan tasavalta vaatii, että unionin tuomioistuin

— kumoaa valituksenalaisen tuomion

— kumoaa asetuksen N:o 1972/2003, sellaisena kuin se on muutettuna asetuksella N:o 230/2004 ja asetuksella N:o 735/2004, 3 artiklan sekä 4 artiklan 3 kohdan ja 5 kohdan kahdeksannen luetelmakohdan, ja

— velvoittaa komission korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

57. Komissio vaatii, että unionin tuomioistuin

— hylkää valituksen perusteettomana ja

— velvoittaa Puolan tasavallan korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

IV Valitus

58. Puolan tasavalta kyseenalaistaa valituksellaan yhtäältä ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen tarkastelun, joka koskee Puolan asetuksesta N:o 1972/2003 nostaman kanteen tutkittavaksi ottamista,[26] sekä toisaalta kanteensa asiakysymystä koskevan tarkastelun siltä osin kuin kanne koski asetuksen N:o 1972/2003 muuttamisesta annettua asetusta N:o 735/2004.[27]

A *Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen arviointi tutkittavaksi ottamisesta*

59. Kaikki ne valitusperusteet ja argumentit, joilla Puolan tasavalta riitauttaa sen, miten ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin arvioi sen asetuksesta N:o 1972/2003 nostaman kanteen tutkittavaksi ottamista, ovat pääpiirteissään samat kuin ne, jotka se esitti edellä mainitussa asiassa C-336/09 P.

60. Pääasiallinen samanlaisuus johtuu luonnollisesti niiden syiden samanlaisuudesta, joiden perusteella ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin jätti edellä mainitussa asiassa Puola vastaan komissio antamassaan määräyksessä tutkimatta sokerialalla sovellettavista siirtymätoimenpiteistä Tšekin, Viron, Kyproksen, Latvian, Liettuan, Unkarin, Maltan, Puolan, Slovenian ja Slovakian unioniin liittymisen vuoksi 14.1.2004 annetusta komission asetuksesta (EY) N:o 60/2004[28] nostetun kanteen sekä asetuksesta N:o 1972/2003 nostetun kanteen nyt käsiteltävän valituksen kohteena olevassa tuomiossa.

61. Tyydyn näin ollen viittaamaan näitä eri valitusperusteita ja argumentteja koskevaan tarkasteluun, joka sisältyy asiassa C-336/09 esittämäni ratkaisuehdotuksen 19–43 kohtaan ja jonka perusteella tein päätelmän, jonka mukaan sellaista EY 230 artiklan tulkintaa, joka johtaa Puolan tasavallan kanteen tutkimatta jättämiseen yksinomaan sillä perusteella, että kanne on nostettu riidanalaisen asetuksen julkaisupäivästä alkaneen kahden kuukauden määräajan jälkeen, on pidettävä oikeusvaltion arvon vastaisena ja sen periaatteen vastaisena, jonka mukaan jäsenvaltiot ovat tasa-arvoisia perussopimuksia sovellettaessa.

62. Ehdotan siten, että unionin tuomioistuin hyväksyy[29] Puolan tasavallan perustelut sen kanteen tutkittavaksi ottamisesta ja kumoaa valituksenalaisen tuomion siltä osin kuin tuomiossa jätetään tutkimatta asetuksen N:o 1972/2003 kumoamista koskeva vaatimus.

26 — Valituksenalaisen tuomion 32–63 kohta.

27 — Valituksenalaisen tuomion 80–249 kohta.

28 — EUVL L 9, s. 8.

29 — Haluan tältä osin viitata myös asiassa C-336/09 P esittämäni ratkaisuehdotuksen 44–52 kohtaan sisältyvään tarkasteluun.

63. On syytä lisätä, että jos unionin tuomioistuin toteaa jäljempänä esittämäni mukaisesti, että asetuksesta N:o 1972/2003 nostettu kanne on sellaisenaan otettava tutkittavaksi, ja päättää ratkaista käsiteltävän asian lopullisesti, sen on tutkittava Puolan tasavallan ensimmäisessä oikeusasteessa esittämät asetusta N:o 1972/2003 koskevat kanneperusteet ja argumentit ilman, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on tutkinut niitä ensimmäisessä oikeusasteessa. Tällä erityisellä seikalla ei kuitenkaan ole seurauksia käsiteltävän asian olosuhteissa siltä osin kuin ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on asetuksen N:o 735/2004 pätevyyttä tutkimalla tutkinut perusteellisesti mainitut kanneperusteet ja argumentit.

B *Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen arviointi asiakysymyksestä*

64. Puolan tasavalta esittää yhteensä kahdeksan asiakysymystä koskevaa valitusperustetta niiden väitteidensä yhteydessä, jotka koskevat muodollisesti ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen arviointia sen kanneperusteista ja argumenteista, jotka puolestaan koskevat asetuksen N:o 1972/2003 4 artiklan 3 kohdan,[30] 4 artiklan 5 kohdan kahdeksannen luetelmakohdan[31] sekä 3 artiklan[32] pätevyyttä.

65. Tarkastelen ensiksi ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen arviointia asetuksen N:o 1972/2003 4 artiklan 3 ja 5 kohdan ja sitten 3 artiklan laillisuudesta.

1. Asetuksen N:o 1972/2003 4 artiklaa koskevat väitteet

66. Asetuksen N:o 1972/2003 4 artiklassa otetaan käyttöön vapaassa liikkeessä 1.5.2004 olevien tuotteiden ylijäämävarastojen haltijoilta perittävä maksu, jolla pyritään estämään maatalouden yhteiseen markkinajärjestelyyn vaikuttava kaupan vääristymisen uhka, joka johtuu kymmenen uuden jäsenvaltion liittymisestä unioniin. Maksun määrä määräytyy 4 artiklan 3 kohdan mukaisesti 1.5.2004 voimassa olevan erga omnes -tuontitullin perusteella. Maksun kohteena olevien tuotteiden yhdistetyn nimikkeistön koodit luetellaan, siltä osin kuin kyse on erityisesti Puolan tasavallasta, asetuksen N:o 1972/2003 4 artiklan 5 kohdan kahdeksannessa luetelmakohdassa.

67. Puolan tasavalta esittää kaksi valitusperustetta, joissa se kyseenalaistaa ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen arvioinnin asetuksen N:o 1972/2003 4 artiklan 3 kohdassa näin käyttöön otetun maksun pätevyydestä ja joista ensimmäinen koskee liittymisasiakirjan 41 artiklan rikkomista ja suhteellisuusperiaatteen loukkaamista ja toinen syrjintäkiellon periaatteen loukkaamista. Puolan tasavalta esittää myös valitusperusteen, jossa se kyseenalaistaa ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen arvioinnin asetuksen N:o 1972/2004, sellaisena kuin se on muutettuna asetuksella N:o 7735/2004, 4 artiklan 5 kohdan kahdeksannen luetelmakohdan pätevyydestä.

a) Liittymisasiakirjan 41 artiklan rikkomista ja suhteellisuusperiaatteen loukkaamista koskeva ensimmäinen valitusperuste

i) Asianosaisten lausumat

68. Puolan tasavalta väittää, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on todennut liittymisasiakirjan 41 artiklan ja suhteellisuusperiaatteen vastaisesti, että asetuksen N:o 1972/2003 4 artiklan 3 kohdassa käyttöön otetun maksun suuruus oli välttämätön ja oikeasuhteinen keinottelutarkoituksessa tapahtuvan varastojen muodostamisen ehkäisemistä koskevien asetuksen N:o 1972/2003 tavoitteiden saavuttamiseksi.

30 — Valituksenalaisen tuomion 80–136 kohta.

31 — Valituksenalaisen tuomion 137–160 kohta.

32 — Valituksenalaisen tuomion 161–249 kohta.

69. Puolan tasavalta esittää tältä osin kolme erillistä väitettä.

70. Ensinnäkin Puolan tasavalta katsoo, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on perustelematta [33] jättänyt noudattamatta niitä nimenomaisia edellytyksiä, joiden perusteella kyseisen maksun suuruus voidaan vahvistaa, sellaisina kuin yhteisöjen tuomioistuin on ne valittajan mukaan vahvistanut asiassa Weidacher antamassaan tuomiossa. [34] Valittaja katsoo pääasiallisesti, että asetettu tavoite olisi voitu toteuttaa suhteellisuusperiaatteen mukaisesti yksistään maksulla, joka on vahvistettu määrään, jolla voidaan poistaa keinottelulla syntyneet voitot, toisin sanoen maksulla, joka vastaa yhteisössä voimassa olevan tuontitullin ja uusissa jäsenvaltioissa liittymispäivänä voimassa olleen tuontitullin välistä eroa. Riidanalainen maksu on siten suuruutensa perusteella asian Weidacher mukaiseen oikeuskäytäntöön nähden ylimääräinen seuraamus, joka asettaa sen kohteena olevat talouden toimijat epäedullisempaan kilpailuasemaan kuin 15 jäsenvaltion yhteisön toimijat.

71. Toiseksi Puolan tasavalta väittää, ettei ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin viitannut sen argumentteihin – vaikka nämä olivat ensiarvoisen tärkeitä –, joilla pyrittiin osoittamaan, että sen suuruinen maksu, jolla voidaan poistaa keinottelulla syntyneet voitot, olisi ollut täysin riittävä ehkäisyä koskevan tavoitteen saavuttamiseksi. Puolan tasavalta korostaa tältä osin, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen mielestä maksun suuruutta voitiin perustella ennen kaikkea tarpeella estää kansallisesta tuotannosta peräisin olevien ylijäämävarastojen muodostuminen ja tehdä siitä vähemmän hokuttelevaa (valituksenalaisen tuomion 114–118 kohta). Asetuksessa N:o 735/2004 tarkoitetuista tuotteista perittävää maksua ei kuitenkaan voitu pitää sellaisena, jolla olisi voitu ehkäistä ylijäämävarastojen ja etenkin kansallisesta tuotannosta peräisin olevien ylijäämävarastojen muodostumisvaara, kun otetaan huomioon mainitun asetuksen antamispäivä, sillä se annettiin vain muutamaa päivää ennen liittymissopimuksen ja liittymisasiakirjan voimaantuloa, eikä sillä valittajan mukaan siten voitu edistää asetuksilla N:o 1972/2003 ja N:o 735/2004 tavoiteltujen ehkäisyä ja vähemmän houkuttelevaksi tekemistä koskevien tavoitteiden saavuttamista. Riidanalaisen maksun suuruutta ei siis voida käsiteltävän asian olosuhteissa perustella tarpeella ehkäistä ylijäämävarastojen muodostumista ja tehdä siitä vähemmän houkuttelevaa.

72. Kolmanneksi Puolan tasavalta on sitä mieltä, että vaikka voitaisiin ajatella, että kyseisellä maksulla on voinut olla ehkäisevä vaikutus, maksun suuruuden ja sen keinotteluvaaran välillä, jota maksulla oli tarkoitus torjua, on kuitenkin oltava yhteys, jota valittajan mukaan ei tässä tapauksessa ollut. Sen mukaan ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin loukkasi suhteellisuusperiaatetta, kun se hyväksyi direktiivin N:o 1972/2003 4 artiklan 3 kohdassa tarkoitetun toimintatavan mainitsematta tämän yhteyden puuttumista.

73. Komission mielestä nämä argumentit ovat joka tapauksessa täysin perusteettomia, ja se korostaa, että Puolan tasavalta näyttää pyrkivän siihen, että kanne tutkitaan uudelleen.

ii) Asian tarkastelu

74. Edellä esitetyissä Puolan tasavallan kolmessa väitteessä kyseenalaistetaan eri näkökohtia ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen arvioinnissa, joka koski asetuksen N:o 1972/2003 4 artiklan 3 kohdassa säädetyn, erityisesti asetuksessa N:o 735/2004 tarkoitettuja tuotteita koskevan maksun suuruuden oikeasuhteisuutta, sekä maksun laillisuutta liittymisasiakirjan 41 artiklaan nähden. Puolan tasavalta katsoo lisäksi toissijaisesti, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin ei noudattanut perusteluvelvollisuuttaan, koska se ei perustellut poikkeamistaan asian Weidacher mukaisesta oikeuskäytännöstä.

75. Ei voida ensinnäkään ajatella, toisin kuin komissio näyttää väittävän, että näissä perusteluissa vain toistetaan ensimmäisessä oikeusasteessa jo esitetyt perustelut, ja kehotetaan unionin tuomioistuinta korvaamaan ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen arviointi omalla arvioinnillaan. Puolan tasavalta päinvastoin kehottaa unionin tuomioistuinta tutkimaan, millä tavoin ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on käsiteltävässä asiassa tulkinnut ja soveltanut suhteellisuusperiaatetta.

33 — Valituksenalaisen tuomion 108–110 kohta.

34 — Em. asia Weidacher.

76. Oikeuskäytännössä on tältä osin todettu useaan otteeseen, kuten ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin muistutti valituksenalaisessa tuomiossa (tuomion 104–106 kohta), että suhteellisuusperiaatteen mukaan toimenpiteiden, joilla toimijoille asetetaan taloudellisia velvoitteita, lainmukaisuuden edellytyksenä on, että toimenpiteet ovat tarpeellisia kyseisellä säännöstöllä lainmukaisesti tavoiteltujen päämäärien toteuttamiseksi ja tähän soveltuvia, eli silloin, kun on mahdollista valita usean tarkoituksenmukaisen toimenpiteen välillä, on valittava vähiten rajoittava, eivätkä asetetut rasitteet saa olla liian suuria tavoiteltuihin päämääriin nähden. [35]

77. Näiden edellytysten noudattamista koskevassa tuomioistuinvalvonnassa on kuitenkin otettava huomioon se, että silloin, kun komissio käyttää neuvoston tai liittymisasiakirjan laatijoiden sille antamaa toimivaltaa yhteisen maatalouspolitiikan alalla liittymisasiakirjan määräysten täytäntöönpanemiseksi, se saattaa joutua käyttämään laajaa harkintavaltaa, minkä vuoksi yhteisen maatalouspolitiikan alaan kuuluva toimenpide voidaan katsoa lainvastaiseksi ainoastaan, kun kyseinen toimenpide on toimielimen tavoittelemien päämäärien saavuttamiseksi ilmeisen epätarkoituksenmukainen. [36]

78. Nyt käsiteltävässä asiassa on todettava, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on ilmoittanut valituksenalaisen tuomion 111 kohdassa täysin selvästi päämäärän, jota komissio tavoitteli asetuksella N:o 1972/2003.

79. Asetuksen N:o 1972/2003 nimenomaisena tavoitteena oli pelotevaikutuksen aikaan saamiseksi periä maksuja uusissa jäsenvaltioissa sijaitsevista tämän asetuksen kattamien tuotteiden ylijäämävarastoista, kuten käy selvästi ilmi sen johdanto-osan kolmannesta perustelukappaleesta. Kuten tästä perustelukappaleesta ilmenee, näiden tuotteiden yhteiset markkinajärjestelyt olivat alttiina häiriöille, joita syntyy, kun luovutetaan vapaaseen liikkeeseen näiden tuotteiden ylijäämävarastoja eli tavanomaisiin varastoihin kuulumattomia, uusissa jäsenvaltioissa muodostuneita tuotevarastoja riippumatta siitä, ovatko nämä varastot syntyneet joko kuljetettaessa tuotteita keinotekoisesti liittymistä silmällä pitäen, mikä aiheuttaa kaupan vääristymiä, tai kotimaisesta tuotannosta.

80. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin saattoi siten perustellusti päätellä tästä, ettei asetuksen tavoitteena ollut yksistään ehkäistä kyseisten, kaupankäynnillä hankittujen tuotteiden varastojen muodostumista keinottelutarkoituksessa, vaan ainoastaan estää, että muodostuu ylijäämävarastoja, jotka määritellään varastoksi, jotka eivät kuulu uusissa jäsenvaltioissa sijaitseviin tavanomaisiin varastoihin ja jotka saattavat aiheuttaa yhteisten markkinajärjestelyjen häiriöitä liittymisasiakirjan voimaantulopäivänä.

81. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin huomautti (valituksenalaisen tuomion 112 kohta) lisäksi täysin perustellusti tältä osin, että komission noudattama lähestymistapa oli yhdenmukainen liittymisasiakirjan laatijoiden ylijäämävarastoista omaksuman käsityksen kanssa, sillä liittymisasiakirjan liitteessä IV olevassa 4 luvussa uudet jäsenvaltiot velvoitetaan hävittämään ylijäämävarastot omalla kustannuksellaan. [37]

82. Itse sen maksun, joka on otettu käyttöön asetuksen N:o 1972/2003 4 artiklan 3 kohdassa, sekä asetuksella N:o 735/2004 toteutetun, maksun piiriin otettujen uusien tuotteiden lisäämisen oikeasuhteisuutta on siten tarkasteltava suhteessa näin määriteltyyn tavoitteeseen, joka koskee ylijäämävarastojen muodostumisen ehkäisyä ja näiden varastojen muodostumisen tekemistä vähemmän houkuttelevaksi.

35 — Asia 265/87, Schräder HS Kraftfutter, tuomio 11.7.1989 (Kok., s. 2237, Kok. Ep. X, s. 109, 21 kohta).

36 — Ks. vastaavasti em. asia Schräder HS Kraftfutter, tuomion 22 kohta; asia C-157/96, National Farmers' Union ym., (Kok., s. I-2211, 61 kohta) ja em. asia Weidacher, tuomion 26 kohta.

37 — Tältä osin on syytä korostaa – kuten julkisasiamies Jean Mischo teki em. asiassa Weidacher esittämänsä ratkaisuehdotuksen 53 ja 54 kohdassa – yhtäältä asetuksella N:o 1972/2003 toteutetun, ylijäämävarastoihin kohdistetun maksujen perimisen sekä toisaalta liittymisasiakirjan liitteessä IV olevassa 4 luvussa tarkoitetun, epätavallisten varastojen hävittämistä koskevan velvoitteen toistensa täydentävyyttä. Näiden kahden mekanismin ero liittyy niiden soveltamisalaan, kuten Puolan tasavalta ja komissio ovat ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen oikeudenkäynnin kuluessa laatimissaan kirjelmissä painottaneet. Hävitettävät epätavalliset varastot arvioidaan nimittäin jäsenvaltioittain makrotalouden tasolla, kun taas ylijäämävarastoista perittävät maksut lasketaan varastojen haltijoiden osalta mikrotalouden tasolla.

83. Vaikka nyt käsiteltävässä asiassa voidaan helposti todeta, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin saattoi ilmeistä virhettä tässä suhteessa tekemättä todeta, ettei Puolan tasavalta kyennyt osoittamaan, että riidanalaisen maksun suuruuden määrittäminen 1.5.2004 voimassa olleen erga omnes -tuontitullin perusteella olisi selvästi ylittänyt sen, mikä oli tarpeen ylimäärävarastojen muodostumisen ehkäisemiseksi niiden alkuperästä riippumatta (valituksenalaisen tuomion 113–116 kohta), tilanne on hieman hankalampi asetuksella N:o 735/2004 lisättyjen uusien tuotteiden osalta.

84. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin katsoi näet mielestäni täysin perustellusti valituksenalaisen tuomion 114 kohdassa, että vaikka maksu, jonka määrä vastaa 30.4.2004 voimassa olleiden Puolan tuontitullien ja yhteisön tuontitullien välistä eroa, voisi olla hyödyllinen tuonnista peräisin olevien ylijäämävarastojen muodostumisen ehkäisemiseksi, ei kuitenkaan ollut lainkaan varmaa, että se olisi ollut riittävä estämään myös kotimaisesta tuotannosta peräisin olevien ylijäämävarastojen muodostumisen.

85. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin lisäsi, että asetuksen N:o 1972/2003 4 artiklan 2 kohdassa jätetään uusille jäsenvaltioille jossain määrin harkintavaltaa ylijäämävarastojen määrittämiseksi, mikä mahdollisti niille sen, että maksujen periminen varastojen haltijoilta voitiin rajata koskemaan ainoastaan niitä tapauksia, joissa ylijäämävarastojen muodostuminen aiheutti markkinoiden häiriintymisen uhan, ja tämä myös vahvistaa kyseisen toimenpiteen oikeasuhteisuutta (valituksenalaisen tuomion 120 kohta). Vaikka tätä päättelyä on syytä lieventää, on kuitenkin todettava, että ne eri seikat, jotka jäsenvaltioiden oli otettava asetuksen N:o 1972/2003 4 artiklan 2 kohdan a–c alakohdan nojalla huomioon ylijäämävarastojen määrittämiseksi ja erityisesti ylijäämävarastojen muodostumista edeltäneet olosuhteet, olivat kiistatta omiaan mahdollistamaan sen, että ylijäämävarastojen haltijoihin kohdistetut maksut voitiin varmasti määrittää yksilöllisesti ja siten oikeasuhteisesti.

86. Tätä arviointia ei voida kyseenalaistaa vertaamalla sitä yhteisöjen tuomioistuimen edellä mainitussa asiassa Weidacher tarkastelemaan tilanteeseen, sillä tuossa asiassa kyseessä olleella asetuksella pyrittiin kyllä pääpiirteissään samanlaisiin mutta selvästi suppeampiin tavoitteisiin. Toisin kuin asetuksessa N:o 1972/2003, asiassa Weidacher annetussa tuomiossa kyseessä olleessa asetuksessa N:o 3108/94 ei nimittäin mainittu yhtään ehkäisemiseen liittyvää tavoitetta.

87. Vaikka on totta, ettei asetuksen N:o 1972/2003 johdanto-osan perustelukappaleissa esitetä selvästi ja täsmällisesti ehkäisemiseen liittyviä tavoitteita, ei voida kuitenkaan ajatella, että toimielinten perusteluvelvollisuus olisi velvoittanut komissiota ilmoittamaan erikseen, miltä osin ja mistä syystä se aikoi poiketa aiemman liittymisen yhteydessä noudattamastaan käytännöstä.

88. Hieman epäilyjä sitä vastoin saattaa herättää päättely, joka johti siihen, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin hylkäsi Puolan tasavallan argumentin (sen perusteltavuutta tutkimatta), jonka mukaan asetuksella N:o 735/2004 ei voitu sen antamisajankohdan vuoksi täyttää asetuksella N:o 1972/2003 tavoiteltua, ehkäisyyn ja vähemmän houkuttelevaksi tekemiseen liittyvää tavoitetta (valituksenalaisen tuomion 118 ja 119 kohta).

89. On nimittäin varsin selvää, ettei voitu järkevästi ajatellen katsoa, että asetuksella N:o 735/2004 olisi voitu maataloustuotteiden tuotantosyklit huomioon ottaen täyttää asetuksen N:o 1972/2003 tavoite, joka on kansallisesta tuotannosta peräisin olevien ylijäämävarastojen muodostumisen ehkäiseminen tai vähemmän houkuttelevaksi tekeminen.

90. Tämän jälkeen on todettava, että asetusta N:o 735/2004, jonka johdanto-osan ensimmäisessä perustelukappaleessa todetaan, että koska asetuksen N:o 1972/2003 4 artiklan 5 kohdassa vahvistettuun luetteloon kuuluviin tuotteisiin liittyviä riskejä tarkastellaan edelleen, jälkimmäistä asetusta oli tarpeen muuttaa lisäämällä luetteloon joitakin tuotteita,[38] ei ollut tarkoitus soveltaa ainoastaan kotimaisesta tuotannosta peräisin oleviin ylijäämävarastoihin vaan yleisesti kaikkiin ylijäämävarastoihin niiden alkuperästä riippumatta.

38 — Huomautettakoon, että asetuksen N:o 735/2004 1 artiklan 8 kohdan a alakohdassa säädetään myös joidenkin tuotteiden poistamisesta.

91. Toisaalta ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin halusi lisäksi korostaa valituksenalaisen tuomion 118 kohdassa, että uusiin jäsenvaltioihin sijoittautuneiden toimijoiden edun mukaista olisi voinut olla, että heti kun laajentumisajankohta on tiedossa, ne rajoittavat myyntiään muodostaakseen siten tiettyjen tuotteiden varastoja ja myydäkseen tuotteet myöhemmin laajentuneilla yhteisön markkinoilla.

92. Näin ollen on todettava, että ensimmäinen asiakysymystä koskeva Puolan tasavallan valitusperuste, jonka se esitti valituksenalaisesta tuomiosta ja joka koski liittymisasiakirjan 41 artiklan rikkomista ja suhteellisuusperiaatteen loukkaamista, on hylättävä perusteettomana.

b) Syrjintäkiellon periaatteen loukkaamista koskeva toinen valitusperuste

i) Asianosaisten lausumat

93. Puolan tasavalta arvostelee ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuinta siitä, että tämä totesi syrjintäkiellon periaatteen vastaisesti, että asetuksen N:o 1972/2003 4 artiklan 3 kohdassa käyttöön otettu maksu oli vahvistettu objektiivisten erotteluperusteiden mukaisesti.

94. Puolan tasavalta täsmentää, ettei se kiistä ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen valituksenalaisen tuomion 129 kohdassa tekemää toteamusta, jonka mukaan ”maatalouden tilanne uusissa jäsenvaltioissa oli aivan erilainen kuin vanhoissa jäsenvaltioissa”, mutta se on sitä mieltä, ettei pelkkä toteamus tilanteen erilaisuudesta vapauttanut komissiota sen velvollisuudesta toteuttaa toimenpiteitä, jotka perustuvat objektiivisiin erotteluperusteisiin. Valittaja korostaa kuitenkin, ettei uusien ja vanhojen jäsenvaltioiden maatalouden erilainen tilanne voinut olla objektiivisena perusteena maksulle sinänsä vaan sen suuruudelle, mutta valittajan mukaan ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin jätti tutkimatta tämän argumentin.

95. Puolan tasavalta lisää, että sen esittämän väitteen, joka koskee sitä, että maksun suuruus on mielivaltainen ja ettei sille ole objektiivista perustelua, merkityksellisyyttä vahvistaa kaksi seikkaa, jotka ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin otti esiin yhtäältä valituksenalaisen tuomion 132 ja 133 kohdassa ja toisaalta sen 134 kohdassa. Puolan tasavallan mukaan sitä kohdeltiin ensinnäkin kiistatta eri tavoin kuin niitä jäsenvaltioita, jotka olivat liittyneet unioniin sitä ennen tai sen jälkeen ja joille kyllä määrättiin niin ikään ylijäämävarastomaksu, mutta maksu laskettiin tuontitullien välisen eron mukaan eikä ainoastaan yhteisön tuontitullin perusteella. Toisaalta uusien jäsenvaltioiden välinen erilainen maataloustilanne, joka oikeuttaisi maksun alaisten tuotteiden luettelon vaihtelun näiden jäsenvaltioiden välillä, olisi pitänyt ottaa huomioon maksun suuruudesta päätettäessä.

96. Komissio on sitä mieltä, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin toimi perustellusti tyytyessään toteamaan erilaisen tilanteen vanhojen ja uusien jäsenvaltioiden maataloudessa ja hylätessään sen jälkeen syrjintäkiellon periaatteen loukkaamista koskevan argumentin, ja samalla komissio korostaa, että Puolan tasavallan argumentissa näyttää menevän sekaisin syrjintäkiellon periaatteen ja suhteellisuusperiaatteen loukkaaminen.

ii) Asian tarkastelu

97. Puolan tasavallan pääasiallinen väite, jonka mukaan ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin ei käsitellyt sen kanneperustetta, joka koski syrjintäkiellon periaatteen loukkaamista, on perusteeton.

98. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin totesi nimittäin valituksenalaisen tuomion 129 kohdassa, että maatalouden tilanne uusissa jäsenvaltioissa oli aivan erilainen kuin vanhoissa jäsenvaltioissa, ja viittasi tältä osin samaan toteamukseen, jonka yhteisöjen tuomioistuin oli tehnyt edellä mainitussa asiassa Puola vastaan neuvosto 23.10.2007 antamassaan tuomiossa.[39] Yhteisöjen tuomioistuin oli

39 — Tuomion 87 kohta.

todennut tältä osin tuossa asiassa, että oli selvää, että maatalouden tilanne uusissa jäsenvaltioissa oli aivan erilainen kuin vanhoissa jäsenvaltioissa, minkä perusteella se saattoi hylätä syrjintäkiellon periaatteen loukkaamista koskevan väitteen. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin teki tästä valituksenalaisen tuomion 130 kohdassa täysin perustellusti – kuten komissio huomauttaa – päätelmän, ettei näitä kahta tilannetta voida pitää toisiinsa rinnastettavina.

99. Puolan tasavallan täydentävät argumentit on siten hylättävä siltä osin kuin ne on esitetty tarkoituksena vahvistaa pääasiallista väitettä.

100. Toinen asiakysymystä koskeva valitusperuste, jonka Puolan tasavalta esitti valituksenalaisesta tuomiosta ja joka koski syrjintäkiellon periaatteen loukkaamista, on siten niin ikään hylättävä perusteettomana.

c) Asetuksen N:o 1972/2003 4 artiklan 5 kohdan kahdeksatta luetelmakohtaa koskevat väitteet

101. Puolan tasavalta arvostelee yhden ainoan valitusperusteensa yhteydessä ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuinta siitä, että tämä oli todennut liittymisasiakirjan 41 artiklan ja suhteellisuusperiaatteen vastaisesti, että seitsemän uuden tuotteen lisääminen asetuksen N:o 735/2004 1 artiklan 8 kohdan nojalla asetuksen N:o 1972/2003 4 artiklan 5 kohdan kahdeksannessa luetelmakohdassa tarkoitettujen maksun alaisten tuotteiden luetteloon oli välttämätöntä asetuksen N:o 1972/2003 tavoitteiden saavuttamiseksi.

102. Puolan tasavalta väittää erityisesti, että koska asetuksen N:o 1972/2003 tavoitteena oli estää kotimaisesta tuotannosta peräisin olevien ylijäämävarastojen muodostuminen, maksua olisi ollut turha soveltaa tuotteisiin, joiden tuontitulli Puolassa oli suurempi kuin yhteisön tuontitulli. Kun otetaan lisäksi huomioon asetuksen 735/2004 antamisajankohta, eli 11 päivää ennen liittymissopimuksen voimaantuloa, sillä ei voitu valittajan mukaan toteuttaa asetuksen N:o 1972/2003 tavoitetta estää kotimaisesta tuotannosta peräisin olevien ylijäämävarastojen muodostuminen.

103. Puolan tasavalta kyseenalaistaa näin selvästi ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen valituksenalaisen tuomion 158 ja 159 kohdassa antaman vastauksen sen argumenttiin, jonka mukaan jotkin tuotteet oli saatettu riidanalaisen maksun alaisiksi, vaikka Puolassa 30.4.2004 näille tuotteille voimassa olleet tuontitullit olivat suurempia kuin yhteisön tuontitullit.

104. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin totesi (valituksenalaisen tuomion 158 kohdassa), ettei Puolan tasavalta ollut esittänyt yhtään syytä, jonka nojalla voitaisiin päätellä, että pääasiallisena syynä maataloustuotteiden varastointiin keinottelutarkoituksessa olisi ollut viidentoista jäsenvaltion yhteisön tuontitullien ja uusien jäsenvaltioiden tuontitullien välinen mahdollinen ero. Tuomioistuin lisäsi (tämän tuomion 159 kohdassa), ettei asetuksen N:o 1972/2003 tarkoituksena ollut missään tapauksessa ainoastaan keinottelutarkoituksessa tapahtuvan varastojen muodostumisen vaan myös kotimaisesta tuotannosta peräisin olevien ylijäämävarastojen muodostumisen estäminen.

105. Koska Puolan tasavallan perustelut ovat suureksi osaksi samat kuin ne, jotka se esitti asetuksen N:o 1972/2003 4 artiklan 3 kohtaa koskevan ensimmäisen valitusperusteensa yhteydessä, ne on hylättävä samoista syistä perusteettomina.

2. Asetuksen N:o 1972/2003 3 artiklaa koskevat väitteet

106. Asetuksen N:o 1972/2003 3 artiklan, jonka otsikkona on ”Suspensiomenettely” ja jonka 1 kohdassa täsmennetään, että kyseistä artiklaa sovelletaan poiketen siitä, mitä liittymisasiakirjan liitteessä IV olevassa 5 luvussa ja asetuksen N:o 2913/92 20 ja 214 artiklassa säädetään, 2 kohdassa säädetään, että kyseisen asetuksen 4 artiklan 5 kohdassa luetelluista tuotteista, jotka olivat ennen 1 päivää toukokuuta 2004 olleet vapaassa liikkeessä mutta jotka olivat 1 päivänä toukokuuta 2004 muussa tulliselvitysmuodossa tai tullimenettelyssä kuin vapaassa liikkeessä, kannetaan vapaaseen liikkeeseen luovuttamisen päivänä voimassa oleva erga omnes -tuontitulli.

a) Yhteenveto Puolan tasavallan valitusperusteista

107. Puolan tasavalta arvostelee ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuinta siitä, että tämä hylkäsi sen asetuksen N:o 1972/2003 3 artiklasta esittämät argumentit, esittämällä jälleen viisi perustetta valitukselleen.

i) Asetuksen N:o 1972/2003 3 artiklan virheellistä tulkintaa koskeva ensimmäinen valitusperuste

108. Puolan tasavalta väittää tämän valitusperusteen yhteydessä, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin katsoi virheellisesti, että asetuksen N:o 1972/2003 3 artikla oli välttämätön tämän asetuksen 4 artiklan tehokkaan vaikutuksen varmistamiseksi ja että se voitiin siten antaa liittymisasiakirjan 41 artiklan nojalla. Puolan tasavalta esittää tarkemmin kolme erityyppistä argumenttia.

109. Ensinnäkin Puolan tasavalta arvostelee ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuinta siitä, että tämä totesi valituksenalaisen tuomion 194 kohdassa, että Puolan tasavalta oli kiistänyt ainoastaan ”komission toimivallan velvoittaa jäsenvaltiot perimään maksu alueellaan 1.5.2004 sijaitsevista suspensiomenettelyssä olevista tuotteista”, mutta ei ”maksun perimistä koskevia yksityiskohtaisia sääntöjä tai sen oikeasuhteisuutta”, vaikka valittajan kanneperuste koski muodollisesti komission toimivallan puuttumista sekä liittymisasiakirjan 22 ja 41 artiklan rikkomista. Valittajan mukaan ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin jätti siis tutkimatta asetuksen N:o 1972/2003 3 artiklassa käyttöön otetun maksun oikeasuhteisuuden sekä maksua säätelevät erityissäännöt. Puolan tasavalta esittää tältä osin, että liittymisasiakirjan 41 artiklassa määrätään siirtymätoimenpiteiden edellytykseksi, että ne ovat ”tarpeen helpottamaan siirtymistä uusissa jäsenvaltioissa voimassa olevasta järjestelmästä – – yhteisestä maatalouspolitiikasta johtuvaan järjestelmään”. Jos siirtymätoimenpide ei täytä näitä vaatimuksia, se on siis sekä liittymisasiakirjan 41 artiklan että tähän artiklaan sisältyvän suhteellisuusperiaatteen vastainen, jolloin suhteellisuusperiaatteen loukkaamiseen ei olisi tarvinnut vedota erikseen.

110. Puolan tasavalta väittää toiseksi, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin katsoi virheellisesti valituksenalaisen tuomion 189–193 kohdassa, että asetuksen N:o 1972/2003 3 artikla oli tarpeen saman asetuksen 4 artiklan tehokkaan vaikutuksen varmistamiseksi. Valittaja muistuttaa tältä osin, että se oli painottanut ensimmäisessä oikeusasteessa esittämässään vastauskirjelmässä, että asetuksen N:o 1972/2003 3 artiklassa tarkoitetuilla tulleilla olisi mahdollista estää maataloustuotteilla keinottelu ja täydentää siten saman asetuksen 4 artiklan säännöksiä, jotka koskevat keinottelumielessä muodostettavien maataloustuotteiden ylijäämävarastoja, jos tulli koskee myös ylijäämämääriä. Siltä osin kuin asetuksen N:o 1972/2003 3 artiklassa tarkoitetut tullit koskevat kaikkia tuotemääriä, näiden tullien ja keinottelun ehkäisemistä koskevien tavoitteiden välillä ei valittajan mukaan ole näin ollen minkäänlaista loogista yhteyttä.

111. Puolan tasavalta väittää kolmanneksi ja viimeiseksi, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin katsoi valituksenalaisen tuomion 186 kohdassa normihierarkian vastaisesti, että asetuksen N:o 1972/2003 3 artikla voitiin antaa liittymisasiakirjan 41 artiklan perusteella. Asetuksen N:o 1972/2003 3 artikla, jota sovelletaan poiketen siitä, mitä liittymisasiakirjan liitteessä IV olevassa 5 luvussa määrätään, on itse asiassa valittajan mukaan yksipuolinen ja lainvastainen muutos liittymisehtoihin. Vaikka liittymisasiakirjan 41 artiklassa komissiolle annetaan toimivalta toteuttaa kaikki toimenpiteet, jotka ovat tarpeen helpottamaan siirtymistä uusissa jäsenvaltioissa voimassa olevasta järjestelmästä yhteisestä maatalouspolitiikasta johtuvaan järjestelmään, kyseisessä artiklassa ei anneta komissiolle toimivaltaa muuttaa liittymisasiakirjan sisältöä.

ii) EY 253 artiklan rikkomista koskeva toinen valitusperuste

112. Puolan tasavalta väittää, että koska ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin hylkäsi sen kanneperusteen, joka koski asetuksen N:o 1972/2003 3 artiklan puutteellisia perusteluja, kyseinen tuomioistuin jätti noudattamatta sekä EY 253 artiklan määräyksiä että tätä artiklaa tulkitsevaa oikeuskäytäntöä. Puolan tasavalta korostaa tältä osin, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin tunnusti valituksenalaisen tuomion 224 kohdassa, ettei asetuksen N:o 1972/2003 johdanto-osan

yhdessäkään perustelukappaleessa selitetä nimenomaisesti niitä erityisiä perusteita, joiden vuoksi komissio päätyi antamaan 3 artiklan säännökset, ja tämän vuoksi tuomioistuin on valittajan mukaan pyrkinyt korjaamaan tämän puutteellisen perustelun (valituksenalaisen tuomion 229–234 kohta). Koska ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin otti virheellisesti lähtökohdakseen sen, että asetuksen N:o 1972/2003 3 artiklan ainoana tehtävänä oli täydentää kyseisen asetuksen 4 artiklan säännöksiä tämän artiklan tehokkaan vaikutuksen varmistamiseksi (tuomion 231–233 kohta), se teki tästä sen virheellisen päätelmän, että 4 artiklan perustelut kattoivat 3 artiklan ja ettei 3 artikla edellyttänyt siten erillisiä perusteluja (valituksenalaisen tuomion 234 kohta).

113. Puolan tasavalta lisää, että asetuksen N:o 1972/2003 3 artiklaa koskevaa perusteluvelvollisuutta oli arvioitava myös ottamalla huomioon niiden talouden toimijoiden intressit, joiden oli määrä vastata asetuksesta aiheutuvista taloudellisista rasitteista. Puolan tasavalta täsmentää tältä osin viittaamalla valituksenalaisen tuomion 235 kohtaan, että Puolan hallituksen ja komission välinen kirjeenvaihto, joka ei muuten koskenut kyseisen säännöksen antamisen perusteita, ei voinut korvata perusteluvelvollisuutta.

iii) Tavaroiden vapaan liikkuvuuden periaatteen loukkaamista koskeva kolmas valitusperuste (EY 25 artikla)

114. Puolan tasavallan mukaan ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin loukkasi tavaroiden vapaan liikkuvuuden periaatetta todetessaan, että liittymisasiakirjan 41 artiklan nojalla toteutetut siirtymätoimenpiteet eivät kuuluneet EY 25 artiklan soveltamisalaan (valituksenalaisen tuomion 179–181 kohta).

115. Puolan tasavalta korostaa niin ikään, että kun otetaan huomioon oikeuskäytäntö, jonka nojalla unionin toimielimet ovat jäsenvaltioiden tavoin velvollisia noudattamaan EY 25 artiklassa tarkoitettuja tullien ja vaikutukseltaan vastaavien maksujen kieltoa, ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen ei olisi voinut todeta, kuten se teki valituksenalaisen tuomion 181 kohdassa, ”ettei Puolan tasavalta voi tehokkaasti vedota tavaroiden vapaan liikkuvuuden periaatteen loukkaamiseen ja erityisesti EY 25 artiklan rikkomiseen kiistääkseen asetuksen N:o 1972/2003 3 artiklassa käyttöön otettujen tullien laillisuuden”.

iv) Syrjintäkiellon periaatteen loukkaamista koskeva neljäs valitusperuste

116. Puolan tasavalta väittää, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on loukannut syrjintäkiellon periaatetta pitämällä objektiivisesti perusteltuna Puolan tasavallan toimijoiden ja vanhojen jäsenvaltioiden toimijoiden erilaista kohtelua. Erilainen kohtelu tarkoitti valittajan mukaan sitä, että erga omnes -tuontitullia perittiin tuotteista, jotka oli luovutettu Puolassa vapaaseen liikkeeseen ennen sen unioniin liittymistä mutta jotka olivat suspensiomenettelyssä liittymispäivänä, mutta kyseistä tuontitullia ei peritty samoista tuotteista, jotka oli luovutettu vapaaseen liikkeeseen viidentoista jäsenvaltion yhteisössä ennen Puolan liittymistä ja joille ei ollut haettu vientitukea.

117. Valittaja tarkentaa, ettei se kiistä sinänsä sitä, että vanhojen ja uusien jäsenvaltioiden toimijoihin sovelletaan eri oikeussääntöjä, vaan sen, että sovelletaan eri oikeussääntöjä esittämättä syitä, jotka objektiivisesti oikeuttaisivat erilaisen kohtelun. Komissio ei ollut valittajan mukaan ensinnäkään millään tavoin näyttänyt toteen, että keinottelun vaara johtuisi lähinnä Puolasta tulevista tavaravirroista. Toisaalta vaikka keinottelun vaara olisikin ollut todellinen, sen estämiseksi olisi riittänyt Puolan tasavaltaan ennen liittymispäivää sovelletusta etuusmenettelystä johtuvien tullien voimassa pitäminen siirtymäkauden ajan suuremman erga omnes -tullin asettamisen sijasta.

v) Luottamuksensuojan periaatteen loukkaamista koskeva viides valitusperuste

118. Puolan tasavalta väittää, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin loukkasi luottamuksensuojan periaatetta todetessaan valituksenalaisen tuomion 246 kohdassa, ettei yhteisö ollut luonut tilannetta, joka voisi antaa Puolan tasavallalle tai puolalaisille talouden toimijoille aiheen perustellun luottamuksen syntymiseen. Valittajan mukaan liittymisasiakirjan 41 artiklan nojalla ei ollut mahdollista säätää poikkeuksista liittymisasiakirjan liitteessä IV olevaan 5 lukuun sisältyvistä määräyksistä, joihin liittyi täysin oikeutettuja odotuksia. Tavanomaista huolellisuutta noudattaneet talouden toimijat eivät siten voineet olettaa, että liittymisasiakirjan 41 artikla voisi toimia tällaisten poikkeusten perusteena.

b) Asian tarkastelu

119. Asianmukaisen vastauksen antamiseksi Puolan tasavallan näihin valitusperusteisiin ja väitteisiin, joita se on esittänyt ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen tekemästä asetuksen N:o 1972/2003 3 artiklan laillisuuden arvioinnista, on syytä muistaa, että nämä valitusperusteet ja väitteet liittyvät yleisesti kysymykseen liittymisasiakirjan 41 artiklassa annetun valtuutuksen soveltamisalasta. Puolan tasavalta väittää nimittäin perusteluissaan nimenomaisesti, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin oli todennut ”normihierarkian” vastaisesti, että kyseinen 3 artikla on lainmukainen. Ensin on kuitenkin syytä palauttaa mieliin kyseisen säännöksen sisältö, jotta nämä perustelut voidaan ymmärtää kokonaisvaltaisesti.

120. Asetuksen N:o 1972/2003 3 artiklan 1 ja 2 kohdassa säädetään pääasiassa tämän asetuksen 4 artiklassa käyttöön otetun maksun soveltamisalan laajentamisesta maataloustuotteisiin, jotka ovat ennen liittymispäivämäärää olleet vapaassa liikkeessä viidentoista jäsenvaltion yhteisössä tai jossain uudessa jäsenvaltiossa ja jotka ovat liittymispäivänä suspensiomenettelyssä, poiketen erityisesti siitä, mitä liittymisasiakirjan liitteessä IV olevassa 5 luvussa määrätään. Liittymisasiakirjan 41 artiklassa puolestaan annetaan komissiolle toimivalta toteuttaa kolmen vuoden kuluessa liittymispäivästä toimenpiteitä, jotka ovat tarpeen helpottamaan siirtymistä uusissa jäsenvaltioissa voimassa olevasta järjestelmästä yhteisestä maatalouspolitiikasta johtuvaan järjestelmään.

121. Puolan tasavalta kiistää näin ollen varsinkin ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen arvioinnin liittymisasiakirjan 41 artiklassa tarkoitetun valtuutuksen soveltamisalasta. Komissio on valittajan mukaan ylittänyt kyseisessä 41 artiklassa[40] sille annetut valtuudet antamalla asetuksen N:o 1972/2003 3 artiklan ja on siten rikkonut tätä artiklaa (normihierarkia). Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on siten todennut virheellisesti, että 41 artikla antoi valtuudet 3 artiklassa säädetylle poikkeamiselle liittymisasiakirjan määräyksistä.

122. Juuri tässä yhteydessä Puolan tasavalta loppujen lopuksi esittää muut valitusperusteet, erityisesti ne, jotka koskevat ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen virheitä sen arvioidessa valittajan argumentteja, joiden mukaan komissio ylitti toimivaltuutensa[41] sekä loukkasi tavaroiden vapaan liikkuvuuden periaatetta. Ylittämällä liittymisasiakirjan 41 artiklassa sille annetut valtuudet komissio nimittäin yhtäältä ylitti toimivaltuutensa. Toisaalta kyseinen 41 artikla ei myöskään antanut valittajan mukaan komissiolle toimivaltaa tavaroiden vapaan liikkuvuuden periaatetta loukkaavien säännösten antamiseen.

123. Asetuksen N:o 1972/2003 3 artiklasta sekä ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen tämän artiklan pätevyydestä tekemästä arvioinnista esitettyjä väitteitä täydennettiin vielä valitusperusteella, joka koski perustelujen puuttumista EY 253 artiklan vastaisesti ja liittyi välittömästi näihin väitteisiin. Puolan tasavalta väittää nimittäin itse asiassa, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin teki oikeudellisen virheen todetessaan, että asetus N:o 1972/2003 oli riittävästi perusteltu, vaikkei yhdessäkään asetuksen johdanto-osan perustelukappaleessa esitellä syitä, jotka olisivat oikeuttaneet asetuksen 3 artiklan antamisen liittymisasiakirjan liitteessä IV olevan 5 luvun määräyksistä huolimatta.

124. Olen näin ollen sitä mieltä, että Puolan tasavallan nyt käsiteltävän valituksen yhteydessä esittämiin valitusperusteisiin ja argumentteihin on vastattava tarkastelemalla ensiksi asetuksen N:o 1972/2003 3 artiklan yhteensoveltuvuutta liittymisasiakirjan 41 artiklan määräysten kanssa sekä tämän tarkastelun seurauksia muihin väitteisiin niin, että tarkasteluun sisällytetään perusteluvelvollisuuden noudattamatta jättämistä koskevan väitteen tarkastelu.

40 — Puolan tasavalta vetoaa myös muodollisesti liittymisasiakirjan 22 artiklan rikkomiseen, mutta sen perustelut eivät ole tässä suhteessa itsenäisiä. Kun otetaan huomioon kyseisen 22 artiklan sanamuoto, jonka mukaan ”[liittymisasiakirjan] liitteessä IV lueteltuja toimenpiteitä sovelletaan kyseisessä liitteessä määrätyin edellytyksin”, Puolan tasavallan perustelujen mukaan liittymisasiakirjan 41 artiklan rikkominen merkitsee ipso facto liittymisasiakirjan 22 artiklan rikkomista.

41 — On syytä täsmentää, että Puolan tasavalta korosti nimenomaan valituksessaan, ettei se aio palata komission harkintavallan väärinkäyttöä koskevaan valituksenalaisen tuomion viimeiseen osaan (250–255 kohta).

125. Puolan tasavallan perusteluihin liittyy tässä mielessä kaksi keskeistä ongelmaa, joita on tutkittava peräkkäin. Muodostaako asetuksen N:o 1972/2003 3 artikla ensinnäkin tosiasiallisesti poikkeuksen liittymisasiakirjasta, ja jos se muodostaa, miltä osin? Jos kyse on todella poikkeuksesta, oliko komissiolla toimivalta antaa primaarioikeuden määräyksestä poikkeava johdetun oikeuden säännös? Tarkemmin sanoen on kysyttävä, voitiinko liittymisasiakirjan 41 artiklan katsoa tosiasiallisesti kattavan myös asetuksen N:o 1972/2003 3 artiklan antamisen. Näiden kahden ongelman tarkastelu johdattaa minut luonnollisesti perusteluvelvollisuuden noudattamatta jättämistä koskevan toisen valitusperusteen tarkasteluun.

i) Poikkeaako asetuksen N:o 1972/2003 3 artikla primaarioikeudesta?

126. Aivan ensiksi on todettava, että asetuksen N:o 1972/2003 3 artiklan 1 kohdassa todetaan nimenomaisesti, että sitä sovelletaan ”poiketen siitä”, mitä liittymisasiakirjan liitteessä IV olevassa 5 luvussa ja asetuksen N:o 2913/92 20 ja 214 artiklassa säädetään.

127. Seuraavaksi on syytä huomauttaa, ettei komissio mitenkään kiistä tätä lausumaa vaan päinvastoin on sitä mieltä, että liittymisasiakirjan 41 artikla antoi sille valtuudet tällaisen poikkeussäännöksen antamiseen.

128. On asianmukaista tähdentää, että tämä käy ilmi kyseisen säännöksen ja määräyksen tarkastelusta. Liittymisasiakirjan liitteessä IV olevassa 5 luvussa nimittäin määrätään, että kaikki ne tavarat, jotka ovat peräisin vanhoista jäsenvaltioista [42] tai tuotu näihin jäsenvaltioihin ja luovutettu vapaaseen liikkeeseen niissä ennen liittymistä mutta jotka ovat liittymispäivänä yhdessä neljästä tilanteesta, nimittäin väliaikaisesti varastoituina, vapaa-alueella tai vapaavarastossa, yhdessä asetuksen N:o 2913/92 4 artiklan 16 kohdan b–g alakohdassa tarkoitetuista tullisuspensiomenettelyistä tai kuljetettavina, luovutetaan vapaaseen liikkeeseen vapautettuna kaikista tulleista. Asetuksen N:o 1972/2003 3 artiklan 2 kohdassa sitä vastoin säädetään, että tietyistä, tämän asetuksen 4 artiklan 5 kohdassa luetelluista tuotteista kannetaan vapaaseen liikkeeseen luovuttamisen päivänä voimassa oleva erga omnes -tuontitulli. Tässä tarkoitetaan ennen liittymispäivää vanhoissa ja uusissa jäsenvaltioissa vapaassa liikkeessä olleita tuotteita, jotka olivat liittymispäivänä yhdessä edellä mainituista neljästä tilanteesta. [43]

129. Edellä esitetystä on siten pääteltävä, että asetuksen N:o 1972/2003 3 artikla poikkeaa tosiasiallisesti liittymisasiakirjan liitteessä IV olevan 5 luvun määräyksistä. [44]

130. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on kuitenkin todennut hyväksyen komission tältä osin esittämät perustelut, että liittymisasiakirjan 41 artikla oli asianmukainen ja riittävä oikeusperusta, jossa valtuutettiin komissio antamaan riidanalainen säännös, eli nyt käsiteltävässä asiassa johdetun oikeuden säännös, joka on välittömässä ristiriidassa primaarioikeuden toimen määräysten kanssa.

ii) Onko liittymisasiakirjan 41 artikla riittävä oikeusperusta primaarioikeudesta poikkeamiselle?

131. Komissio ei luonnollisestikaan voi kyseenalaistaa johdetun oikeuden toimella [45] liittymisasiakirjan laatijoiden päätöksiä, ellei se ole saanut siihen valtuutusta kyseiseen liittymisasiakirjaan sisältyvällä määräyksellä. Koska asetus N:o 1972/2003 annettiin sekä liittymissopimuksen 2 artiklan 3 kohdan että liittymisasiakirjan 41 artiklan nojalla, on siis tutkittava, valtuutettiinko komissio näissä määräyksissä säätämään mainitun asetuksen 3 artiklassa säädettyjen kaltaisista toimenpiteistä.

42 — Ks. tältä osin liittymisasiakirjan liitteessä IV olevan 5 luvun 2 kohtaan sisältyvä ”yhteisötavaroiden” määritelmä.

43 — Asetuksen N:o 1972/2003 3 artiklan 3 kohdassa puolestaan säädetään, että kolmansista maista tulevista tuotteista, jotka ovat joko sisäisessä jalostuksessa (asetuksen N:o 2913/92 4 artiklan 16 kohdan d alakohta) tai tuodaan maahan väliaikaisesti (asetuksen N:o 2913/92 4 artiklan 16 kohdan f alakohta), kannetaan vapaaseen liikkeeseen luovuttamisen päivänä kolmansista maista tuleville tuotteille voimassa oleva tuontitulli.

44 — Yhteisöjen tuomioistuin on jo todennut laajentuneessa yhteisössä liittymispäivänä kuljetettavina olevista tavaroista, että kun liittymisasiakirjan liitteessä IV olevan 5 luvun soveltamisedellytykset täyttyvät, kyseisessä 5 luvussa määrätty menettely syrjäyttää muiden tullimenettelyjen soveltamisen. Ks. em. asia Pakora Pluss, tuomion 28–32 kohta.

45 — Asia C-445/00, Itävalta v. neuvosto, tuomio 11.9.2003 (Kok., s. I-8549, 62 kohta).

132. Liittymisasiakirjan 41 artikla on osa liittymissopimuksen 2 artiklan 3 kohdassa nimenomaisesti lueteltujen määräysten kokonaisuutta, ja kyseisessä 3 kohdassa määrätään unionin toimielinten mahdollisuudesta toteuttaa liittymissopimuksen 2 artiklan 2 kohdasta poiketen ja siis ennen tämän sopimuksen voimaantuloa kyseisissä määräyksissä tarkoitettuja toimenpiteitä.

133. Komissio oli siten valtuutettu toteuttamaan ennen liittymistä liittymisasiakirjan 41 artiklassa tarkoitettuja toimenpiteitä. Nyt onkin syytä kysyä, mitä nämä toimenpiteet voivat olla.

134. Liittymisasiakirjan 41 artiklassa määrätään, että komissio voi toteuttaa kolmen vuoden kuluessa liittymispäivästä siirtymätoimenpiteitä, jotka ”ovat tarpeen helpottamaan siirtymistä uusissa jäsenvaltioissa voimassa olevasta järjestelmästä [liittymisasiakirjassa] esitettyjen edellytysten mukaisesti sovellettavasta yhteisestä maatalouspolitiikasta johtuvaan järjestelmään”, ja näihin edellytyksiin luetaan mukaan siis myös liittymisasiakirjan liitteessä IV olevassa 5 luvussa vahvistetut edellytykset.

135. Tässä määräyksessä komissio valtuutetaan siis hyvin yleisellä tasolla toteuttamaan toimenpiteitä, jotka määritellään pääasiassa tarkoituksensa perustella mutta joita ei eritellä tarkemmin (toimenpiteet, jotka ”ovat tarpeen”). Voidaanko tätä valtuutusta pitää tarpeeksi laajana niin, että se kattaa myös primaarioikeudesta poikkeavien toimenpiteiden toteuttamisen?

136. Ensiksi on korostettava, että sellainen yleislauseke, jolla jokin toimielin valtuutetaan antamaan tarkemmin erittelemättömiä ja primaarioikeudesta poikkeavia säännöksiä, on poikkeuksellinen sanan varsinaisessa merkityksessä. Tältä näkökannalta katsottuna voidaan oikeutetusti kysyä, voidaanko liittymisasiakirjan 41 artiklan tavoin laadittua määräystä tulkita tällaiseksi valtuuttamislausekkeeksi. Minusta tätä kysymystä ei kuitenkaan tarvitse ratkaista perinpohjaisesti ja lopullisesti. Nyt käsiteltävässä asiassa esille nousseen ongelman ratkaisemiseksi riittää, kun toteaa, että sellaista poikkeusta primaarioikeudesta, joka perustuu nyt käsiteltävän asian tavoin tarkemmin yksilöimättömään, liittymisasiakirjan 41 artiklassa tarkoitetun valtuutuksen kaltaiseen valtuutukseen, on oikeuskäytännön mukaan tulkittava suppeasti ottamalla huomioon niiden määräysten tai säännösten, joissa poikkeus vahvistetaan, sanamuoto, tarkoitus sekä asiayhteys. [46]

137. Juuri tässä vaiheessa korostuu niiden erityisten perustelujen merkitys, joilla toimielin pyrkii oikeuttamaan liittymisasiakirjan 41 artiklan nojalla annettuun säädökseen sisältyvien toimenpiteiden toteuttamisen, toisin sanoen perusteiden, joissa selostetaan näiden toimenpiteiden tarkoitusta, erityisesti niiden tarpeellisuutta sekä loppujen lopuksi niiden oikeasuhteisuutta.

138. Koska – kuten edellä on huomautettu – liittymisasiakirjan 41 artiklassa ei ole yleislauseketta, jossa valtuutettaisiin komissio selkeästi ja nimenomaisesti antamaan primaarioikeudesta poikkeavia johdetun oikeuden säännöksiä, vähimmäisedellytyksenä oli asetuksen N:o 1972/2003 3 artiklassa säädetyn primaarioikeudesta poikkeavan kaltaisen toimenpiteen nimenomainen ja vakuuttava perustelu, jolla voidaan varmuudella näyttää toteen, että kyseinen poikkeus oli paitsi tarpeen myös välttämätön kyseisessä säännöksessä vahvistetun tavoitteen saavuttamiseksi.

139. Unionin tuomioistuin voi tutkia komission liittymisasiakirjan 41 artiklan nojalla antaman toimen säännösten tarkoituksenmukaisuutta suhteessa kyseisellä liittymisasiakirjalla tavoiteltuun tarkoitukseen ainoastaan, jos kyseinen toimielin on esittänyt toimen perusteluissa näiden säännösten antamiseen oikeuttavat syyt. [47] Sen määrittäminen, olivatko nyt käsiteltävässä asiassa kyseessä olevan kaltaiset siirtymätoimenpiteet tarpeen, ja missä määrin, siirtymäkauden helpottamiseksi, kuuluu nimittäin yksinomaan komissiolle unionin tuomioistuimen valvonnassa.

46 — Ks. mm. asia C-352/08, Modehuis A. Zwijnenburg, tuomio 20.5.2010 (Kok., s. I-4303, 46 kohta).

47 — Ks. esim. yhdistetyt asiat C-260/91 ja C-261/91, Diversinte ja Iberlacta, tuomio 1.4.1993 (Kok., s. I-1885, 12 ja 13 kohta).

iii) Onko asetuksen N:o 1972/2003 3 artiklan antaminen perusteltu oikeudellisesti riittävällä tavalla?

140. Vakiintuneesta oikeuskäytännöstä, josta ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin sitä paitsi tekee kattavan yhteenvedon valituksenalaisen tuomion 214–217 kohdassa, ilmenee, että EY 253 artiklassa edellytettyjen perustelujen on oltava kyseessä olevan toimen luonteen mukaisia ja niistä on selkeästi ja yksiselitteisesti ilmettävä toimen tehneen toimielimen päättely siten, että niille, joita toimi koskee, selviävät sen syyt ja että yhteisön tuomioistuin voi tutkia toimen laillisuuden. Perusteluissa ei tarvitse esittää kaikkia asiaan liittyviä tosiseikkoja ja oikeudellisia seikkoja koskevia yksityiskohtia, sillä tutkittaessa sitä, täyttävätkö toimen perustelut EY 253 artiklan mukaiset vaatimukset, on otettava huomioon toimen sanamuodon lisäksi myös asiayhteys ja kaikki asiaa koskevat oikeussäännöt. Kun kyseessä on yleisesti sovellettavaksi tarkoitettu toimi, riittää, kun perusteluissa osoitetaan yhtäältä kokonaistilanne, joka johti toimen antamiseen, ja toisaalta ne yleiset tavoitteet, joihin toimella pyritään. Lisäksi jos yleisesti sovellettavasta toimesta käy pääosin ilmi toimielimen tavoittelema päämäärä, olisi kohtuutonta vaatia, että erilaiset tekniset valinnat perustellaan erikseen. [48]

141. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin totesi käsiteltävänään olleessa asiassa, kuten Puolan tasavalta aivan perustellusti huomautti, ettei komissio ollut velvollinen perustelemaan ”tarkemmin” asetuksen N:o 1972/2003 3 artiklassa tarkoitettujen toimenpiteiden tarpeellisuutta siltä osin kuin toimenpiteet olivat pelkästään komission ”tekninen valinta”, jonka tarkoituksena oli turvata tämän asetuksen 4 artiklan tehokas vaikutus, kun asetuksen johdanto-osan perustelukappaleissa ”nimenomaisesti” yksilöidään yhtäältä asetuksen antamiseen johtanut kokonaistilanne sekä toisaalta tavoitteena oleva ylijäämävarastojen muodostumisen ehkäiseminen sekä tarve ottaa käyttöön kyseisiin varastoihin kohdistuva maksujärjestelmä.

142. Puolan tasavallan perustelut nostavat esille kaksi kysymystä, joista ensimmäinen koskee asetuksen N:o 1972/2003 3 artiklassa tarkoitettujen toimenpiteiden luonnehdintaa ja tähän ensimmäiseen kysymykseen läheisesti liittyvä toinen kysymys koskee komission perusteluvelvollisuuden laajuutta. Erityisten perustelujen esittämättä jättäminen sallitaan unionin tuomioistuimen oikeuskäytännön mukaan näet ainoastaan, kuten Puolan tasavalta on todennut, mikäli asetuksen N:o 1972/2003 3 artiklassa tarkoitettujen toimenpiteiden toteuttamisessa on tosiasiallisesti kyse teknisestä valinnasta. [49]

143. On kuitenkin vaikea hyväksyä, että primaarioikeuden toimen määräyksistä poikkeavien johdetun oikeuden toimen säännöksiä pidettäisiin vain teknisenä valintana. Päinvastoin on ajateltava, että jos tällainen poikkeus kuuluisi primaarioikeuden jonkin muun määräyksen alaisuuteen, sitä on nimenomaan perusteltava erityisesti, tarkasti ja yksityiskohtaisesti.

144. Komission tehtävänä oli siis esittää täsmällisesti syyt, joiden vuoksi se piti välttämättömänä erga omnes -tullin perimistä tavaroista, joista määrättiin liittymisasiakirjassa, että ne luovutetaan vapaaseen liikkeeseen vapautettuna kaikista tulleista tiettyjen niiden alkuperää koskevaa näyttöä koskevien edellytysten täyttyessä. Näin oli oltava varsinkin silloin, kun tällä tavoin annetut säännökset yhtäältä poikkesivat merkittävästi toimielinten siihen asti vastaavissa tilanteissa noudattamasta käytännöstä [50] sekä toisaalta olivat sellaisia, että ne annettiin ja julkaistiin siitä huolimatta, että niiden pääasiallisia adressaatteja olivat sellaisten valtioiden talouden toimijat, jotka eivät olleet vielä unionin jäseniä.

145. Muistutettakoon, että yhteisöjen tuomioistuin on jo todennut, tosin hyvin erilaisessa yhteydessä, että päätös, joka on ensimmäinen osoitus uudesta ja merkittävästä menettelytavasta ja eroaa merkittävästi aiemmasta ratkaisukäytännöstä, on nimenomaisesti perusteltava. [51]

48 — Ks. mm. asia C-310/04, Espanja v. neuvosto, tuomio 7.9.2006 (Kok., s. I-7285, 57–59 kohta).

49 — Asia C-309/10, Agrana Zucker, tuomio 28.7.2011 (Kok., s. I-7333, 37–39 kohta).

50 — Ks. tältä osin asetukset N:o 57/81, N:o 410/86 ja N:o 3108/94, jotka komissio itsekin mainitsi vastauksena ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen pyyntöön, jossa tämä kehotti komissiota ilmoittamaan asetuksen N:o 1972/2003 3 artiklassa tarkoitettuja toimenpiteitä vastaavista toimenpiteistä.

51 — Asia C-295/07 P, komissio v. Département du Loiret, tuomio 11.12.2008 (Kok., s. I-9363, 44–49 kohta) ja a contrario yhdistetyt asiat C-57/00 P ja C-61/00 P, Freistaat Sachsen ym. v. komissio, tuomio 30.9.2003 (Kok., s. I-9975).

146. Nyt käsiteltävässä asiassa asetuksen N:o 1972/2003 johdanto-osan perustelukappaleissa ei kuitenkaan esitetä tämän suhteen yhtään mitään, vaan niissä tyydytään vain toistamaan perustelut, jotka, vaikka eivät olekaan täysin samoja kuin edellä mainittujen aiempien laajentumisten yhteydessä annetuissa asetuksissa esitetyt perustelut, sisältävät kuitenkin samat seikat, vaikkei näissä asetuksissa ole asetuksen N:o 1972/2003 3 artiklaan rinnastettavia säännöksiä.

147. Erityisesti on syytä tähdentää, että asetuksen N:o 1972/2003 kolmannessa perustelukappaleessa ei mainita lainkaan tarvetta varmistaa saman asetuksen 4 artiklassa tarkoitetun maksun tehokas vaikutus, mitä seikkaa ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on pitänyt ratkaisevana hylätäkseen puutteellisia perusteluja koskevan kanneperusteen, jonka Puolan tasavalta esitti ensimmäisessä oikeusasteessa nostamansa kanteen yhteydessä.

148. Edellä esitetystä tarkastelusta ilmenee, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on tehnyt oikeudellisen virheen todetessaan, ettei asetuksen N:o 1972/2003 3 artikla ollut pätemätön, vaikka se poikkesi liittymisasiakirjan liitteessä IV olevan 5 luvun määräyksistä, ilman että kyseisen asetuksen perusteluista kävisi nimenomaisesti ilmi syyt, joilla voidaan perustella erikseen tämän poikkeamisen tarpeellisuus.

149. Unionin tuomioistuin ei voi näin ollen tutkia tällä tavoin toteutettujen toimenpiteiden yhteensoveltuvuutta liittymisasiakirjan 41 määräysten kanssa, eikä siten myöskään sitä, onko ne toteutettu tässä määräyksessä komissiolle annettuja toimivaltuuksia noudattaen.[52]

150. On lisättävä vielä, että sama arvostelu kohdistuu arviointiin, jonka ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin teki Puolan tasavallan argumenteista ja jonka mukaan asetuksen N:o 1972/2003 3 artikla ei loukannut tavaroiden vapaan liikkuvuuden periaatetta.

151. Tältä osin on täsmennettävä, että vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan unionin toimielimet ovat jäsenvaltioiden tavoin velvollisia noudattamaan tavaroiden vapaata liikkuvuutta koskevia perussopimuksen määräyksiä sekä erityisesti EY 25 artiklaa.[53] Jos kuitenkin oletetaan, että liittymisasiakirjan 41 artiklaa voitaisiin tulkita niin, että siinä annetaan komissiolle valtuudet antaa tavaroiden vapaata liikkuvuutta koskevaa periaatetta loukkaavia säännöksiä, näillä säännöksillä ei saa missään tapauksessa loukata tätä periaatetta, ellei niille esitetä nimenomaisia perusteluja.

152. Näin ollen ei ole tarpeen tutkia Puolan tasavallan neljättä ja viidettä valitusperustetta, jotka koskevat kansalaisuuteen perustuvan syrjinnän kieltoa koskevan periaatteen sekä luottamuksensuojan periaatteen loukkaamista.

V Ensimmäisessä oikeusasteessa nostetun kanteen tarkastelu

153. Euroopan unionin tuomioistuimen perussäännön 61 artiklan ensimmäisessä kohdassa määrätään, että jos muutoksenhaku todetaan aiheelliseksi, unionin tuomioistuin voi joko itse ratkaista asian lopullisesti, jos asia on ratkaisukelpoinen, tai palauttaa asian unionin yleisen tuomioistuimen ratkaistavaksi.

154. Kuten jäljempänä todetaan, unionin tuomioistuimella on käytettävissään tarvittavat seikat, jotta se voi ratkaista lopullisesti sekä komission ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa esittämän oikeudenkäyntiväitteen[54] että Puolan tasavallan kanteen asiakysymykset tämän ratkaisuehdotuksen johdannossa esitetyistä oikeudenkäyntimenettelyn erityispiirteistä huolimatta.

52 — Ks. mm. em. yhdistetyt asiat Diversinte ja Iberlacta, tuomion 13 kohta.

53 — Ks. yhdistetyt asiat 80/77 ja 81/77, Les Commissionnaires Réunis et Les Fils de Henri Ramel, tuomio 20.4.1978 (Kok., s. 927, Kok. Ep. IV, s. 95); asia 218/82, komissio v. neuvosto, tuomio 13.12.1983 (Kok., s. 4063); asia 37/83, Rewe-Zentrale, tuomio 29.2.1984 (Kok., s. 1229, 18 kohta) ja asia 15/83, Denkavit Nederland, tuomio 17.5.1984 (Kok., s. 2171, 15 kohta).

54 — Ks. mm. asia C-193/01 P, Pitsiorlas v. neuvosto ja EKP, tuomio 15.5.2003 (Kok., s. I-4837, 32 kohta); asia C-521/06 P, Athinaïki Techniki v. komissio, tuomio 17.7.2008 (Kok., s. I-5829, 66 kohta); asia C-319/07 P, 3F v. komissio, tuomio 9.7.2009 (Kok., s. I-5963, 99 kohta) ja asia C-322/09 P, NDSHT v. komissio, tuomio 18.11.2010 (Kok., s. I-11911, 65 ja 66 kohta).

A *Asetuksesta N:o 1972/2003 nostetun kanteen tutkittavaksi ottaminen*

155. Edellä esitetystä seuraa, että Puolan tasavallan ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen kirjaamoon 28.6.2004 jättämää kannetta ei ollut nostettu liian myöhään, ja näin ollen komission esittämä oikeudenkäyntiväite, jossa tämä vetosi ainoastaan prekluusioon, on hylättävä, ja Puolan tasavallan kanne on siis otettava tutkittavaksi siltä osin kuin se koskee asetusta N:o 1972/2003.

B *Asetuksesta N:o 1972/2003, sellaisena kuin se on muutettuna asetuksella N:o 735/2004, nostetun kanteen asiakysymys*

156. Puolan tasavalta vaatii unionin tuomioistuinta ratkaisemaan asiakysymyksen lopullisesti Euroopan unionin tuomioistuimen perussäännön 61 artiklan mukaisesti ja kumoamaan asetuksen N:o 1972/2003, sellaisena kuin se on muutettuna asetuksella N:o 735/2004, 3 artiklan sekä 4 artiklan 3 kohdan ja 5 kohdan kahdeksannen luetelmakohdan. Puolan tasavalta täsmentää pitävänsä voimassa kaikki ensimmäisessä oikeusasteessa kannekirjelmässään ja vastauskirjelmässään esittämänsä väitteet ja argumentit, mikäli unionin tuomioistuin suostuu ratkaisemaan asian lopullisesti.

157. Kuten korostin jo tämän ratkaisuehdotuksen johdannossa, nyt käsiteltävä asia käsittää erityispiirteen, joka saattaa unionin tuomioistuimen uuteen tilanteeseen muutoksenhaussa, sillä vaikka ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin jätti tutkimatta kanteen siltä osin kuin se koski asetusta N:o 1972/2003, se kuitenkin tutki tämän asetuksen keskeisten säännösten pätevyyttä sen muuttamisesta annettua asetusta N:o 735/2004 vastaan esitettyjen väitteiden yhteydessä.

158. Voiko unionin tuomioistuin näin ollen ratkaista lopullisesti Puolan tasavallan asetuksesta N:o 1972/2003 ensimmäisessä oikeusasteessa nostamansa kanteen yhteydessä esittämät väitteet?

159. Tämä kysymys voitaisiin itse asiassa kysyä, jos asetuksen N:o 735/2004 pätevyyttä tutkittaessa tutkittiin ainoastaan osa asetusta N:o 1972/2003 vastaan esitetyistä väitteistä, ja vain niiden väitteiden osalta, joita ei ollut tutkittu.

160. Valituksenalaisesta tuomiosta kuitenkin ilmenee, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin tutki kaikki asetusta N:o 1972/2003 vastaan esitetyt väitteet. Näin ollen on katsottava, että asia voidaan ratkaista lopullisesti.

161. Nyt käsiteltävässä asiassa valitusperusteiden arvioinnista ilmenee, että asetuksen N:o 1972/2003 3 artikla on kumottava siltä osin kuin se on annettu liittymisasiakirjan liitteessä IV olevan 5 luvun määräyksistä poiketen ilman, että kyseisen asetuksen perusteluista kävisi nimenomaisesti ilmi syyt, joilla voidaan perustella erikseen tämän poikkeamisen tarpeellisuus.

162. Näin ollen ei ole tarpeen tutkia muita kanneperusteita, jotka Puolan tasavalta esitti asetuksen N:o 1972/2003 3 artiklasta ensimmäisessä oikeusasteessa nostamansa kanteen yhteydessä ja jotka koskivat kansalaisuuteen perustuvan syrjinnän kieltoa koskevan periaatteen sekä luottamuksensuojan periaatteen loukkaamista. Samoin ei ole tarpeen tutkia myöskään harkintavallan väärinkäyttöä koskevaa kanneperustetta, josta Puolan tasavalta nimenomaisesti ilmoitti, ettei se aio esittää sitä muutoksenhaun yhteydessä mutta jonka se kuitenkin piti voimassa yhdessä niiden muiden kanneperusteiden kanssa, jotka se esitti ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimeen nostamansa kanteen yhteydessä. [55]

55 — Ks. tämän ratkaisuehdotuksen alaviite 41.

VI Ratkaisuehdotus

163. Ehdotan näin ollen, että unionin tuomioistuin toteaa seuraavaa:

1) Euroopan yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen asiassa T-257/04, Puola vastaan komissio, 10.6.2009 antama tuomio kumotaan.

2) Euroopan komission Euroopan yhteisöjen ensimmäisessä oikeusasteen tuomioistuimessa esittämä oikeudenkäyntiväite hylätään.

3) Maataloustuotteiden kaupan osalta toteutettavista siirtymätoimenpiteistä Tšekin, Viron, Kyproksen, Latvian, Liettuan, Unkarin, Maltan, Puolan, Slovenian ja Slovakian liittymisen vuoksi 10.11.2003 annetun komission asetuksen (EY) N:o 1972/2003 3 artikla kumotaan.

4) Asetuksen N:o 1972/2003 kumoamiseksi nostettu kanne hylätään muilta osin.